

DIRVA

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

6907 SUPERIOR AVENUE, CLEVELAND, OHIO 44103

LVI.

Birželis — June 9, 1971

Nr. 43

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

SOVIETAI EGIPTE

NAUJAS LAIMĖJIMAS ARTIMUOSE RYTUOSE

Egipto prezidento Sadat'o bandymas 'paflirtuoti' su JAV neilgai trukus. Valstybės Sekretorius Rogers negalėjo tuo jau išpildyti Sadat'o troškimo: priversti Izraelį atsitraukti iš 'šešių dienų' karo okupuotos Egipto teritorijos. O jei tas neįmanoma, Egiptas neturi kito kelio kaip ieškoti pagalbos ir talkos iš sovietų. Tie rėmė Sadat'o pirmąjį Nasserį, neturėdami iš Egipto pusės jokio formalaus išsipareigojimo -- jokios formalios sutarties tarp abiejų kraštų nebuvo. Tačiau ir be jos sovietai į Egiptą investavo ginklų ir ūkinių gerybių apie 5 bilijonus dolerių vertės. Kartu jie į Egiptą pasiuntė per 16 000 rusų, kurie vadovauja Egipto armijos tiekimui ir apmokymui. Tai reiškia, kad be sovietų pagalbos Egiptas negalėjo atgauti savo prarastų teritorijų, nes jei sovietų išgalėjimo Egipto grėsmės nebūtų -- nebūtų ir amerikiečiams reikalo spausti Izraelį.

Taip būklei susiklosčius, Sadat'as buvo priverstas užsitikrinti tolimesnę sovietų paramą po to, kai jis išvalė savo režimą nuo asmeninių konkurentų, kurių tarpe, teigiama, buvę didesnių bendravimo su sovietais šalininkų negu jis pats. Sovietų kvietimą atvykti tuo reikalu į Maskvą, Sadatas atmetė, tai būtų nesuderinama su jo prestižu. Sovietai mažiau rūpinosi savo prestižu. Sadat'ui neatvykstiant į Maskvą, jie į Kairą pasiuntė savo 'prezidentą' Podgornį, užsienio reikalų ministerio Gromyko ir krašto apsaugos viceministerio generolo Pavlovskio bei kitų aukštųjų pareigūnų lydimą.

To vizito rezultate Sadat'as buvo priverstas pasirašyti 15 metų su-

VYTAUTAS MEŠKAUSKAS

darytą 'draugiškumo ir bendravimo' sutartį, kuria sovietai pažadėjo remti Egipto reikalavimą grąžinti jo okupuotą teritoriją, o Egiptas tarp kitko pažadėjo eiti 'socializmo keliu', bet ne būtinai sovietiniu -- abu kraštai pasižadėjo nesikišti į kito vidaus reikalus. (Čia reikia pastebėti, kad sovietų 'specialistai' Egipte gyvena visai atskirai nuo egiptiečių, panašiai kaip sovietų igulos paskutiniuosius Lietuvos nepriklausomybės metais, ir egiptiečių yra labai nemėgiami.)

Pagal sutarties 7-tą straipsnį, abu kraštai išsipareigoja tartis juos idomaujančiais klausimais ir 'suderinti savo pozicijas' iškilus grėsmėms taikai ar jos pažeidimo galimybėms.

Dėl viso to tenka sutikti su New York Times išvada, kad bent šiuo momentu atrodo, jog Maskva pasiekė laimėjimą, sudarydama geresnes sąlygas didesnei sovietų įtakai į visą egiptiečių gyvenimą negu turėjo anksčiau. Viltis tačiau lieka tokia, kad egiptiečiai nenorės visą laiką likti dominuojami rusų. Pagal 'Der Spiegel' populiariausias obalsis Egipte yra mestas Libijos valdovo Gaddafi: "Mes išmetėm vienus imperialistus, ne tam, kad išleisdamus kitus".

Už tat Washingtono svajonė pasiekti kokių su-

sitarimą bent dėl Suez kanalo atidarymo nėra visai praėjusi. Pasak kolumnistą C.I. Sulzbergerį, kuris turėtų žinoti, JAV ir Izraelio vyriausybės pažiūros į tą galimybę yra daugiau panašios negu anksčiau. Iš principo Izraelis nenori atsitraukti iš okupuotos teritorijos pirmą nesutarus dėl "pastovios" taikos. Amerikiečiai tačiau sugestijonuoja "laikiną" susitarimą su Egiptu dėl Suez kanalo atidarymo. Izraelis, atrodo, sutiktų atitraukti savo kariuomenę, bet dėl suprantamų sumetimų nenori, kad Egiptas perkeltų per kanalą jo kariuomenę. Už tat didžiausia problema yra kaip to išvengti. Viena galimybė būtų įvesti neutralių valstybių kariuomenės, bet apie ją mažai kalbama, kita būtų tokia, kad Izraelis iš Egipto 'išsinuotų' bazes savo karinėm jėgom, kaip JAV turi Guanamo bazę Kuboje ir Panamoje kanalo zoną. Jei tokia išeitis būtų priimtina sovietams, o atrodo, kad jie visų pirma suinteresuoti Suez kanalo atidarymu daugiau negu kuo nors kitu, vilties susitarimui ir po naujos Sovietų-Egipto sutarties liko nemažai. C.I. Sulzbergerio teigimu, dar niekados po 'šešių dienų' karo nebuvo tokios palankios atmosferos taikingam susitarimui kaip dabar, tačiau... "taikos negalima sukurti vien tik ant atmosferos!"

SOVIETAMS NEPRIPAŽISTAMA TEISĖ TEISTI LIETUVIUS

Daugelis Amerikos, Europos ir kitų kontinentų dienraščių gegužės 28 d. paskelbė apie Simo Kudirkos nuteisimą 10 metų bausme. Ne vienas dienraštis paskelbė ir vedamuosius, dėję specialius piešinius. "Daily News", New Yorko dienraštis, turįs per 2 milijonus egz. tiražo, geg. 28 d. vedamajame "10 metų Kudirkai" pažymi, kad dviem Pakr. Sargybos pareigūnams, buvusiems atsakingiems dėl Kudirkos išdavimo, buvo leista pasitraukti į pensiją, tuo tarpu Kudirka, siekęs globos JAV laive, dabar nuteistas 10 metų kalėti vergų stovykloje. Abi bausmės tiek skirtingos, kad, pasak laikraščio, dėl to nesunku parašyti ir laikraščio vedamąjį. Tas pats dienraštis vedamųjų puslapyje dėję ir taiklų piešinį, pavadintą "Sovietų teisingumas" -- pavaizduotas lietuvių pabėgėlio likimą, jam iš "Vigilant" laivo atsидuriant darbo stovykloje.

"Nelyginant koks šešėlis visų laisvųjų žmonių sielą apniaukė žinia, kad Simas Kudirka, lietuvis jūreivis, nuteistas 10 metų už "išdavimą". Taip praėjusią savaitę Washingtono dienraštis "Evening Star", rašo savo vedamajame apie Simo Kudirkos pasmerkimą 10 metų priverčiamąjo darbo kalėjimo.

Toliau dienraštis trumpai priminė Kudirkos išdavimo rusams istoriją rašo: "Kudirkos užsimojimas išeiti iš Sovietų Sąjungos juridikojos Maskvos barbariškoje teisės sampratoje laikomas valstybės išdavimu. Neteisybė dar didesnė, žiūrint amerikiečių akimis, kadangi mes oficialiai nepripažįstame Rusijai teisės valdyti Lietuvą, kuri buvo laisva valstybė tarp dviejų pasaulinių karų".

"New York Times" korespondentas Maskvoje B. Gwertzman gegužės 28 d. skaitytojams pateikė ir papildomų žinių (Nukelta į 2 psl.)

Velionies Juozo Bachuno našlė Marija prie paminklo Lietuvių Tautinėse kapinėse, Chicagoje. Vyt. Paukščio nuotrauka

"SIEKDAMAS LAIMĖS KITIEMS

— PATS LAIMINGAS TAPAU"

JUOZAS BACHUNAS 1893 - 1969

Kapinių puošimo dieną Chicagoje Tautinėse kapinėse buvo atidengtas a.a. Juozo Bačiūno paminklas.

Šiomet, kaip ir kiekvienais metais, Tautinėse kapinėse įvyko įprasčiausios iškilmės ir Dariaus

pilko ir juodo itališko marmuro 12 pėdų aukščio su bronziniu velionio biustu.

Iškilmes pradėjo LB Chicago apyg. pirm. J. Jasaitis, trumpu žodžiu nušvietęs velionio nuveiktus darbus.

lietuvių gyvenime. Trūksta ir Amerikos Lietuvių Tautinėje Sąjungoje.

Dar jam gyvam esant daugelis jautėme, kad tai yra žmogus, kuris bando sujungti įvairių grupių ir kartų lietuvių bendram tautos darbui. Ne visada mūsų tautiečiai būdavo pasirengę tai suprasti ir paklausti, tačiau jo pastangos darydavo įtakos ir nešė vaisius.

Ne kartą teko dalyvauti jo pastogėje ir svarstyti Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos ir bendrai visos lietuviškos išeivijos reikalus. Iškilus naujoms idėjom, Juozas Bačiūnas giliai apsvaistydavo ir radęs geromis, būdavo joms nuoširdžiai imlus. O iškėjęs nesigailėjo nei lėšų nei darbo, bandant įgyvendinti.

Važiavau į Torontą, į Pasaulio Lietuvių Bendruomenės II-jį seimą, užsukau į Tabor Farmą. Ilgą laiką teko aiškintis ir įkalbinėti, kad sutiktų kandidatuoti į jos valdybą. Sutiko. Valdyba buvo sudaryta Clevelande ir Juozas Bačiūnas liko pirmininku. Mano supratimu, tai buvo pats geriausias parinkimas pirmininko pareigoms.

Amerikos Lietuvių Tautinė Sąjunga sudaro vienos idėjos žmonių šeimą. Kaip kiekvienoje šeimoje, taip ir šioje būdavo ir šviesesnių ir tamsesnių dienų. Būdavo pilnų sutarimų ir skirtingų nuomonių. Ir mūsų santykiuose tokių atsirado. Praėjus kuriam laikui, buvo galima giliau apsvaistyti, išsiaiškinti.

Skambina man kartą Juozas Bačiūnas iš Margočio ir siūlo susitikti. Nuvykstu. Trumpam sustoję vienoj užkandinėje užsitarome viename Margočio kambarėlyje (Nukelta į 2 psl.)

Inž. Jonas Jukūnas kalba Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos vardu Juozo Bachuno paminklo atidengimo iškilmėse.

Vyt. Paukščio nuotrauka

ir Girėno bei Don Varno legijonų postų orkestrams grojant gedulingus maršus buvo apeita dideliu ratu kapinės ir prie tribūnos atlikta žuvusiųjų karių pagerbimo ceremonija. Buvo sugiedoti Amerikos ir Lietuvos himnai, pasakytos prkalbos. Programai vadovavo Tautinių kapinių sekretorius Martynas Gudelis.

Vėliau visi nužygiavo prie prieš porą metų mirusio lietuvių veikėjo a. a. Juozo Bačiūno paminklo, kur įvyko atidengimo iškilmės.

Paminklas sukurtas skulptoriaus R. Mozoliausko yra išpūdingiausias visose kapinėse, iš

Po jo kalbėjo PLB pirm. S. Barzdukas, senųjų draugų vardu adv. A. Lapinskas, ALT vardu dr. K. Šidlauskas, Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos vardu, jos pirmininkui T. Blinstrubui laiku negalėjus atskristi iš Philadelphia (lėktuvas sugedus motorui turėjo grįžti atgal į Philadelphia), jo telefonu perduotą kalbą per skaitė inž. J. Jukūnas.

Šioje kalboje ALT Sgos pirm. T. Blinstrubas sakė:

"Jau praėjo daugiau kaip dveji metai kai Juozo Bačiūno neturime savo tarpe. Giliai pajuto, kad mums jo labai trūksta. Trūksta visame

Kas nauja Pasaulyje

- PRANCŪZŲ karo laivyno naikintojas Scurf Viduržemio jūroje prie Šiaurės Afrikos krantų netoli Orano susidūrė su sovietų tanklaiviu. Per susidūrimą žuvo 9 prancūzų jūrininkai. Į įvykio vietą buvo išsiųsti vilkikai iš Ispanijos ir Prancūzijos.
- SOVIETAI sekmdienį žemės orbitan iškėlė erdvėlaivį Sajuz XI su trim kosmonautais. Erdvėlaivis susitiko su anksčiau iškeltu erdvėlaiviu Salutu.
- INDIJA kaltina Pakistaną, kad Rytų Pakistane vartoja gėdingiausių smurtą ir 4 milijonai rytų pakistaniečių turėjo Indijoje ieškoti prieglaudų.
- PRANCŪZIJA pradėjo Pietų Pacifike branduolinių bandymų šių metų programą, ruošdamasi įvykdyti 6 atominius sprogdinimus.
- AMERIKA pradėjo statyti naujo tipo branduolinį povandeninį laivą, kuris bus tyliausias pasaulyje povandeninis laivas.

Australijos padangėje

ANTANAS LAUKAITIS

ATJAUNĖJUSI VALDYBA

Šių metų visuotinis Sydnėjaus lietuvių bendruomenės susirinkimas, įvykęs gegužės mėn. 23 dieną, buvo labai gausus ir jame dalyvavo apie 400 tautiečių. Neperdidžiausia Bankstowno namų salė buvo kone sausakimšai pripildyta. Matėsi jau eilę metų niekur nesirodą lietuviai. Mat dabartinė valdyba ir opozicija, išstatę pasiskirus kandidatų sąrašus, sutraukė tokį didelį skaičių ir savo rėmėjų. Jeigu kitose lietuvių kolonijose labai mažai atsilanko į bendruomenės rinkimus ir yra sunkumų net valdybas išrinkti, tai Sydnėjus gali būti geru pavyzdžiu kitiems, nes čia nei kandidatų, nei rinkėjų netrūksta.

Susirinkimą atidarius buv. valdybos pirmininkui A. Reisgiui, slapto balsavimu tapo išrinktas susirinkimo pirmininkas profesorius dr. A. Kabailla, kuris tokį gausų susirinkusių ir skirtingų pažiūrų sydnėjiškių skaičių savo talentingu ir svarių žodžių apvaldė ir visas susirinkimas, ypatingai išskirtieji klausimai, praėjo gana sklandžiai ir gražiai, už ką gerbiama mūsų profesorius priklausomai tik didelė sydnėjiškių padėta.

Į naująją valdybą, pagal balsų daugumą, buvo išrinkta praėjusios valdybos patiekto sąrašo žmonės: Anskis Reisgys, Vitolis Stašionis, Gražina Žigaitytė, Rimas Skeivys ir Natalija Liutikaitė. Opozicijos pateikti kandidatai, gavę daug mažiau balsų, liko valdybos kandidatais.

Pirmą kartą visoje Sydnėjaus lietuvių gyvenimo istorijoje, Bendruomenės Valdybą sudaro jauni, daugumoje jau čia subrendę žmonės ir tai daugiausiai akademikai, kas rodo, jog lietuviškasis gyvenimas mummyse dar yra labai tvirtas ir buvęs, bei būsimeji pasauliniai Jaunimo Kongresai, jaunimo suvažiavimai ir pasikeitimas vienu ar kitu kultūriniu ir meniniu pasireiškimu, mūsų lietuviškąjį gyvenimą tik stiprina ir neleidžia iš jo išslysti mūsų jaunimui.

A. REISGYS, buvęs ir dabartinis Sydnėjaus Apylinkės pirmininkas, yra gimęs 1921 metais Klaipėdos apskrityje. Vokietijoje studijavęs Darmstadt'o Aukštojoje Technikos mokykloje, atvykęs į Australiją 1964 m. pabaigė Sydnėjaus universitetą, gaudamas Bachelor of Commerce laipsnį ir 1968 m. įsigijo dar Diplomą of Education. Šiuo metu dėsto valstybinėse gimnazijose ekonomijos ir komercijos mokslus.

V. STAŠIONIS yra 29 metų amžiaus, baigė Sydnėjaus universitetą 1963 metais Bachelor of Engineering diplomu ir dabar dirba kaip elektronikos inžinierius. Baigęs Bankstowno lietuvių savaitgalio mokyklą, aktyviai įsijungė į lietuvišką veiklą, šokdamas tautinius šokių, vadovaudamas studentams, būdamas skautas Vytis ir šiuo metu aktyviai žaizdamas tinklinį pirmujančioje Kovo komandoje.

G. ŽIGAITYTĖ, baigusi gimnaziją, praeitais metais baigė Teachers College ir šiuo metu dirba kaip kvalifikuota mokytoja. Ši jauna mergina visą laiką aktyviai dalyvavo mūsų bendruomeniniame gyvenime, būdama skaučių draugininkė, tautinių šokių šokėja, kovietė krepšininkė, kai paskutiniu metu studijujo dainavimo ir pianino klasę ir, turėdama gražų ir gerą balsą, dažnai pasirodo mūsų meninės programose.

R. SKEIVYS, gimęs 1947 metais, baigė Sydnėjaus universitetą 1967 metais, gaudamas Bachelor of Science diplomą. Dabar ruošiasi magistro laipsniui ir dirba Sydnėjaus Macquarie universitete. Studijuodamas tarnavo Australijos Karo Aviacijoje (Universiteto Eskadrone) ir išėjo atsargon karininko laipsniu (Pilot Officer). Aktyviai dalyvavo studentų ir dabar lietuvių filisterių gyvenime.

N. LIUTIKAITE, gimusi Šiauliuose, mokėsi Austrijoje ir brandos atestatą bei galtingos sesers kvalifikaciją įsigijo Naujoje Zelandijoje. Šių studijų pagiliniui buvo išvykusi į Vokietiją ir Šveicariją. Būdama užsienyje domėjosi lietuvių gyvenimu, aplankydama kone visą Europą, Ameriką, Kanadą ir kt. Sydnėje buvo Šviesos sekretorė ir dabar yra aktyvi kovietė sportininkė.

Australijos gydytojų žurnalas "Australian Medical Journal" įsidėjo savo skiltyse tokį aprašymą: Neseniai vieną naktį gimė penkių svarų berniukas JAV armijos sanitarijos evakuacinėms helikopterijose, kurį valdė Australijos pilotas, kuris tuo metu skrido 1500 pėdų aukštyje virš Phuoc Le, Vietname. Naujagimį priėmė naturalizavęsis britų pilietis, Vokietijoje gimęs lietuvis daktaras kapitonas Gedas Grudzinskas, kuris atlieka privalomą karinę tarnybą Australijos armijoje Vietname.

Gedas, dantų gydytojas ir inžinieriaus J. Grudzinskų sūnus, Sydnėjaus lietuviams yra labai gerai pažįstamas ir žinomas. Būdamas geras sportininkas jis savo gimnazijos laikais jau iškyla į geruosius rugby ir krepšinio žaidėjus, kai universitete žaidžia Sydnėjaus universiteto, Sydnėjaus Kovo ir Australijos lietuvių rinktinėse krepšinyje. Jis buvo ne tik geras žaidėjas, bet ir tikras džentalmentas sportininkas, mokėjęs visuomet suderinti mandagumą, sportiškumą ir draugiškumą. Kaip gydytojas, jis pašauktas atlikti karinę prievolę, galėjo gauti karininko laipsnį, tačiau Gedas, savo paties gerovei, stojo į Karo Mokyklą, ją baigė pačiu pirmuoju ir visoje Australijos karinėje istorijoje, jis buvo pirmasis užsienietis, baigęs pirmuoju Karo Mokyklą ir gavęs už šį pirmąjį baigimą atsižymėjimo kardą.

Jau antri metai jis yra Vietname ir savo australų karių ir vietinių civilinių vietnamiečių tarpe jis yra labai populiarius, suorganizuodamas australų ir amerikiečių karių tarpe krepšinio pirmenybes ir, laiko turėdamas, mokindamas vietnamiečius vaikus sportinių žaidimų. Kalbėdamas labai gražiai lietuviškai, jis niekuomet ne sivaržo pasisakyti esąs lietuvis.

Prieš kurį laiką savo amžiaus 50-tį atšventė Australijoje ir ypatingai Melbourne lietuviams labai gerai žinomas mūsų veikėjas Albertas Šeikis. Būdamas prie Krašto Valdybos Švietimo Komisijos nariu, jis rūpinasi daugumoje visų Australijos lietuvių lietuviškuoju švietimu. Jam, kaip dideliu jaunimo draugui, besirūpinančiam jų lietuviškuoju švietimu, be šio darbo tenka labai daug prisidėti ir prie bent kokio organizacinio darbo, bendradarbiavimo spaudoje ir visuomet besisielojančio mūsų kultūrinio gyvenimo, iš kurių jo rengtos studijų dienos ir kiti parengimai, išsiskiria savo meniniu paruošimu, duodančiu ne tik savo kultūrinės, bet ir meninės didelės vertės. Paskutiniu metu A. Šeikis yra ypatingai susirūpinęs mūsų rašytojo Pulgio Andriūšo raštų išleidimu ir, atrodo, jis tol nenurims, kol jie nebus išleisti. Geriausios sekmės šiam Melbourne nepavargstančiam kultūrininkui.

SOVIETAMS NEPRIPAŽSTAMA TEISĖ TEISTI LIETUVIUS...

(Atkelta iš 1 psl.)
apie S. Kudirką ir jo bylą. Jis nurodė, kad apie Kudirkos bylą sovietų spaudos buvo tylima ir tai buvo vykdoma nuo tos dienos, kai Kudirka amerikiečių buvo perduotas rusams. Atpasakojęs

praėjusių metų lapkričio 23 d. įvyki ties JAV krantais, dienraščio atstovas priminė, jog Kudirką sugrąžinus į Lietuvą, pasipriešinimo judėjimo žiniomis, jis buvęs tardomas, kaltinamas išdavimu. Pagal so-

Prie Juozo Bačiūno paminklo

(Atkelta iš 1 psl.)
baryje, iš širdies išsikalbame, išsiaiškiname, nuomones suderiname, abu gerokai apsiašarojame ir atsistoję glėby pasibučiuojame.

Ne daug kas žino apie tas mūsų draugiškumo ašaras, o jos nuplovė nuo širdžių visas dulkes ir sujungė vienam tikslui kartu siekti...

Po to vykome į Jaunimo Centrą, kur jis turėjo kalbėti Antano Vanaigaičio minėjime.

Juozo Bačiūno nuosirdumas, draugiškumas, atsidavimas Tautinei Sąjungai visada liks geriausioje atmintyje. Jis buvo vienas iš jos steigėjų ir darbų rėmėjas. Buvo pirmutinis jos garbės narys. Jo vardas S-gos istorijoje jau įrašytas ryškiomis raidėmis.

Ir mano širdyje visada liks šviesiu pavyzdžiu, o tą minėtą mūsų ypatingą susitikimą niekad neužmiršiu.

Dabar prie jo paminklo drįstu pasakyti: Tu, Juozai, liksi mums pavyzdžiu, koks turi būti

viety teisę, siekimas pabėgti iš krašto laikomas išdavimu ir už tai baudžiama ir mirties bausme.

Korespondentas, iš tų pačių sovietinio pasipriešinimo judėjimo žmonių dar patyręs, kad S. Kudirkos byla vyks "praėjusią savaitę" (taigi, ne vėliau, kaip gegužės 23 d. -- Red.)

Teismo Vilniuje pareigūnas pareiškęs kad Kudirka buvęs teisiamas "Aukščiausiojo Teismo" Vilniuje, Lietuvos sostinėje. Jis buvo nuteistas 10 metų bausme.

Toliau teigiama: "manoma, kad jūrininkas bus išsiųstas į "griežto režimo" stovyklą, į antrą tokią griežto režimo iš keturių stovyklinio režimo rūšių stovyklą, kur paprastai nukreipiami žmonės, apkaltinti politiniais nusikaltimais.

"N.Y. Times" dienraštis idėjo ir S. Kudirkos nuotrauką. Laikraštis apie Kudirką, jo išdavimą, vėliau kitas žinias apie jo tardymą yra skelbęs žymiai plačiau už kitus JAV laikraščius.

Ryšium su S. Kudirkos nuteisimu 10 metų kalėti sunkių darbų stovykloje, dar tą pačią dieną JAV lietuviai nedelsiant griebėsi protesto priemonių. Amerikos Lietuvių Akcijos Komitetas, Vlikui pavedus, gegužės 27 d. apie Kudirkos nuteisimą skubiai pa informavo Amerikos Lietuvių Tarybos ir JAV Liet. Bendruomenės vadovybes ir prašė atitinkamai reaguoti į Vilniaus teismo nuosprendį, rengiant demonstracijas ar kitais būdais.

Akcijos Komitetas š. m. gegužės 27 d. vakare New Yorke, netoli sovietų misijos J. Tautose, surengė lietuvių protesto demonstraciją. Buvo kreiptasi į spaudos agentūras, atkreipiant dėmesį į padėtį Lietuvoje ir prašant, kad JAV bei kitos vyriausybės reaguotų, siektų paleisti laisvėn S. Kudirką.

tremtyje lietuvis. Mes Tau visada būsime dėkingi už tai, ką esi padaręs Amerikos Lietuvių Tautinei Sąjungai ir plačiai lietuvių visuomenei.

Tegul šis Tavo paminklas nuolat primena Tavo didelius Tautai darbus ir pasišventimą".

Dar žodį tarė dr. A. Nasvytis, Romas Sakadolskis, P. Petrutis, M. Gudelis ir paskutinis kalbėtojas inž. V. Adamkus, šeimos ir artimųjų vardu padėkodamas iškilme dalyvavusiems.

LIETUVIŲ JAUNIMO VASAROS KELIONĖ

Šią vasarą organizuojama jaunimo kelionė per JAV, Kanadą ir Meksiką. Kelionė bus įvairi ir skirtinga nuo kitų. Planuojame sustoti didesnėse lietuvių kolonijose, kur bus suruoštos įvairios pramogos-suvažiavimai, šokiai ir t.t., talkininkaujant LB valdyboms ir LJIC atstovams. Miestuose nakvines parūpins lietuvių šeimos, o gamtoje bus miegama palapinėse, patiemis maistą ruošiant. Kelionėje bus kalbama tik lietuviškai, tai iš to naudos bus visiems. Tikimasi turėti jauną daktarą, automobilių mechaniką, taip pat tautinių šokių mokytoją ir dainų vadovą.

Visai kelionei kaina numatoma apie \$225.00. Čia įskaiciuojama nakvynė ir transportacijos išlaidos. Maistas atskirai. Tikimasi, kad miestuose maistui aprūpins lietuvių šeimos, o kitos išlaidos tai būtų privačios. Apskaiciuojama, kad \$325.00 užtektų visai kelionei su maistu ir viskuo, kukliai keliaujančiam. Kurie turės savo automobilius, kelionės išlaidos bus atitinkamai mažesnės.

Kelionė galėtų būti pasiskirstyta į keturias dalis. PIRMOJI nuo Bostono iki Chicagos. Ekskursijos po miestus, suvažiavimai, stovyklų lankymasis laužai, gegužinės prie vandens ir dalyvavimas DAINŲ ŠVENTEJE.

ANTROJI dalis nuo Chicagos iki Los Angeles: bus gyvenama daugiausia po atviru dangumi. Pakeliui bus sustota lietuvių kolonijose bei įdomesniuose miestuose.

TREČIOJI dalis bus panaši į antrą, nuo Los Angeles iki Washington, D. C.

KETVIRTOJI dalis nuo Washingtono iki Bostono bus panaši į pirmą dalį kelionės. Bus proga susitikti su Atlanto pakraščio jaunimu, dalyvauti stovyklose, šokiuose ir t.t.

Kiekviena lietuvių kolonija pakeliui ruošiasi priimti su įvairia jų pačių paruošta programa, dėl to tikimasi nemažai įvairumo ir įspūdių.

Norintieji užsiregistruoti kelionei skambinkit į Lietuvių Jaunimo Inf. Centro būstinę (617) 268-5575 iki birželio 12, 12 val. vakaro. Kelionė bus filmuojama Rimo žuko iš Kalifornijos, kuris vėliau žada pagaminti dviejų valandų spalvotą filmą.

Kelionei vadovaus Gintaras Karosas iš Bostono ir Vytautas Katilius iš Los Angeles.

Tie, kurie norėtų aplankyti Meksiką, turi pasiimti visus reikalingus dokumentus.

Iš Bostono išvykstama birželio 13 d. ir grįžtama rugpjūčio 30 d.

• Vilnietės L. Vinčaitė ir A. Jankūnaitė, dalyvavusios sovietinėje krepšinio

Europos lietuviai

LIUDAS VISMANTAS

Dr. P. Karvelis VLB Tarybos rinkimų reikalu

"Lietuvių Žodžio" 4(9) nr. vedamuoju išspausdintas ilgas, išsamus ir įdomus dr. P. Karvelio straipsnis "VLB rinkimų belaukiant". Straipsnio autorius mūsų visuomenei yra žinomas kaip krikščionių demokratų politikas, buvęs finansų ministras, ilgametis VLIK užsienio tarnybos vadovas, dabartinis Baltų Tarybos generalinis sekretorius, buvęs 1962-65 m. VLB Tarybos narys ir Garbės Teismo pirmininkas. Jis atvirai pasisako prieš dabartinę VLB Tarybos daugumą, kurią sudaro frontininkai.

Skaitytojai gal nesupyks, jei šio straipsnio įdomesnes vietas keliais atvejais pacituosiu, gal net be komentarų. Štai pagrindinės mintys: Vokietijos LB Valdybos "Informacijose" skaitome, kad atsižvelgiant į nelemtą pereitų rinkimų patirtį, Krašto Taryba nutarė šių metų rinkimus vykdyti korespondenciniu būdu. Kalbama apie 'nelemtą', taigi mums garbės nedarantią praeitį ir ne be pagrindo.

1968 m. rinkimai sukėlė labai rimtų abejonių, ar jie buvo oriai atlikti ir ar paskelbti rinkimų daviniai atitiko balsavimus.

Apskundus tuos rinkimų davinius Garbės Teismui, paaiškėjo, kad anuometinė Rinkimų Komisija, sudaryta Muenchene tik iš vienos grupės asmenų, perdėm prasilenkė su elementariniais rinkimų orumo reikalavimais, nepaisė viešumos ir prieš rinkimų nuostatų 38 str. raidę ir dvasių, leido balsuoti ištisoms apylinkėms korespondenciniu būdu, nors ir nebuvo prieš dešimtį dienų, kaip rinkimų nuostatai reikalauja, gavusi per apylinkės vadovybę rinkimų pareiškimų balsuoti už akių. Gautus balsavimo vokus atidarė po to, kai rinkimų daviniai betarpiu balsavusių buvo žinomi, nepaskelbiant viešai iš anksto balsų skaičiavimo vietos ir datos. Garbės Teismas, pasiteisindamas, kad būta 'bėdos' atvejo rinkimų nepanaikino, nepaneigdamas visos eilės prasilenkimų ir nukrypimų. Tai visa sudarė išpūdį, kad 1968 m. rinkimai į Bendruomenės Tarybą buvo sumanipuliuoti.

Nežiūrint, kad kaip tik rinkimai korespondenciniu būdu 1968 m. sukėlė visas abejones, ar jie buvo teisėti, Krašto Taryba nutaria šiais metais praveisti rinkimus tik korespondencine tvarka. Tuo būdu natūralu, betarpio asmeninio balsavimo būdą, praktikuo tą nuo pat mūsų Bendruomenės pradžios per visus laikus, Krašto Taryba išjungia, ką tik apgailestauti tenka.

Krašto Taryba, tur būt, nepagalvojo, kad ji ir taip jau menką gyvą ryšį tarp Bendruomenės vadovybės ir narių dar labiau nuasmenina. Tiesioginis balsavimas buvo akivaizdus bendruomeninio gyvastingumo ir pulsavimo pasireiškimas, svarbus veiksnys tarpusaviams ryšiams gaivinti. Kurį galų jis pakeičiamas išimtinai korespondenciniu balsavimu, kuris taip nelemtai pasirodė 1968 m. rinkimuose, lieka neaiškus. Atrodo, kad dabartinė mūsų Bendruomenės vadovybė tuo patvirtina tų mūsų tautiečių būgštavimus, kurie teigia, kad Krašto Taryboje šiuo metu vyraujančiai grupei nerūpi glaudūs ryšiai ir visuomenininko ugdymas mūsų tarpe.

Pažymėtina, kad 'Vienybės' ar 'Solidarumo Bloko' išrinktieji Tarybos nariai visą laiką kėlė šias Vokietijos lietuvių bendruomenės negeroves, kurias ir dr. P. Karvelis šiame straipsnyje patvirtina.

• Stoke-On-Trent, Anglijoje, gegužės mėn. įvyko demonstracija prieš Raudonosios armijos ansamblį iš Kievo. Demonstraciją suruošė lietuviai, ukrainiečiai, latviai ir kt. Lietuvių atstovas V. Dargis, anglų radijo reporterių paklaustas, kodėl jį protestuojate ir demonstruojate, atsakė: "Raudonoji armija yra išžudžiusi daugiau kaip 20 milijonų žmonių. Jų tarpe daug lietuvių. Tos žudynės tęsiasi ir dabar. Raudonoji armija yra žiaurumo, žmogžudysčių ir teroro simbolis, o nepavergtųjų tautų meno atstovai". Anglų spauda šias demonstracijas plačiai aprašė.

• Viktorija Prosinskienė, gyv. Stuttgarte, nesenai atšventė 70 m. sukaktuves. Ji buvo ilgametė bendruomenės apylinkės valdybos narė, L. Moterų klubo Stuttgarte steigėja ir pirmininkė. Už nuopelnus L. Mot. klubui ji yra išrinkta garbės nare. Jos vyras dipl. inž. L. Prosinskis vienerius metus buvo LB Krašto valdybos pirmininkas.

• Taip pat atšventė 70 m. sukaktuves buvusi ilgametė Stuttgarto apylinkės valdybos pirmininkė Sofija Jauniškytė. Ji ypatingai rūpinosi lietuvių išlaikymu, Vargo mokyklos egzistencija, moterų veiklos gyvastingumu. Už nuopelnus L. Mot. klubui yra išrinkta garbės nare. Abiem sukaktuvininkėms linkime ilgiausių metų.

komandoje, Brazilijoje Sao Paulo mieste iškovojo pasaulio čempionų aukso medalius. Charakteringa, kad abiejų lietuvių nusifotografavusios su sovietų komanda, ant trenirų turi didelę raidės užrašus LIETU-

VA. Paskutinį finalinio turnyro susitikimą Sovietų Sąjungos komanda prieš Brazilijos rinktinę laimėjo 82:49. Sidabro medalį gavo čekoslovakės, o bronzos — brazilės.

DIRVA THE LITHUANIAN NEWSPAPER

6907 SUPERIOR AVENUE, CLEVELAND, OHIO 44103
Telephone: (216) 431-6344

SECOND-CLASS POSTAGE PAID AT CLEVELAND, OHIO •
PUBLISHED TWO TIMES A WEEK EVERY WEDNESDAY AND
FRIDAY BY AMERICAN LITHUANIAN PRESS RADIO ASS'N. VILTS,
INC. • SUBSCRIPTION PER YEAR \$13.00 • SINGLE COPY 15 CENTS.

EDITOR VYTAUTAS GEDGAUDAS

DIRVA IŠEINA TREČIADIENIAIS IR PENKTADIENIAIS •
PRENUMERATA MEAMS \$13.00, PUSEI METŲ \$7.00 • ATSKIRO
NUMERIO KAINA 15 CENTŲ • STRAIPSNIAI TRUMPINAMI IR
TAISOMI REDAKCIJOS NUOŽIŪRA • NESPAUSDINTI STRAIPSNIAI
GRAŽINAMI TIK AUTORIAUS PRAŠANT • PAVARDE PASIRASYTI
STRAIPSNIAI NEBŪTINAI IŠREIŠKIA REDAKCIJOS NUOMONĘ • UŽ
SKELBIMŲ TURINĮ IR KALBA REDAKCIJA NEATSAKO.

LITERATŪROS MUZIEJUS

Kartais vieno asmens iniciatyva yra milžiniškas faktorius kultūros veikloje. Toks pavyzdys yra profesorius Juozas Žilevičius Muzikologijos muziejus. Be jokios organizacijos globos ir fondų, profesorius sugebėjo sukurti neįkainojamą ir milijonais dolerių instituciją, skirtą Lietuvos kultūros vertybėms išsaugoti, likti joms gyvoms ir byloti ateityje.

Tokio pat nuostabaus efekto buvo pasiekęs anksčiau dr. Račkus su Amerikos lietuvių gyvenimo muziejumi. Dabar mes matome, kaip įstojo į stiprias vėžes Balzeko muziejus, kurio tikslas nėra specifikuotas. Įstai ga yra bendrinis lietuvių kultūros muziejus.

Viena iš įdomiausių mūsų kultūros sričių yra ir literatūra. Kultūringame pasaulyje labai populiariu skirti tam tikrus muziejus paskiriems literatams. Tad dažniausia būna santelkos įvairios memorialinės medžiagos tuose namuose, kur literato gyventa. Iš imtis gal yra Kauno Petro Cvirkos muziejus, kuris telpa iš Slezevičių atimtuose namuose. Šiaip gi, jau ir okupuotoje Lietuvoje rašytojų muziejų yra keliolika.

Bet tokio literatūrinio muziejaus idėja vis nėra mūsų išeivijoje. Laikas negailestingai graužia savo dantimis tas liekanas, kurios paliko, jau daugeliui rašytojų iškeliavus į anapus.

Kiršos, Savicko, Andriušio, Jurgelionio, Krėvės ir daugelio kitų, meuariniai ir ateičiai brangūs objektai palengva dingsta, tampa kasdienybe. Amerikos muziejuose lankytojai stebi savo rašytojų plunksnas ir rašalines... Tas sukuria tam tikrą megestamo rašytojo kultą. Tai turtina visuomenę. Mūmūsų viskas tai dar nejudinta tema.

Tačiau laikas tą temą bent atsargiai paliesti. Atrodo, kad sąlygos literatūrinio muziejaus steigimui prinoko. Platus savo apimtimi Balzeko muziejus niekad neatsisakys globoti naują savo muziejaus sekciją -- literatūros muziejų. Pagaliau, priedinės patalpos, šalia Muzikologijos muziejaus būtų viena iš realybų.

Lietuvių rašytojų draugija yra logiška šitokių projekto vykdytoja. Tai tikra Draugijos atstovybė prie muziejinių daiktų santelkos galėtų rūpintis, pirma, muziejaus užuomazga, paskui, muziejaus papildomu administravimu. Tam reika-

lui galėtų būti atrastos ir lėšos.

Išeivijos gyvenimo sąlygose neįmanoma praktikuoti pasauliėje priimtą sistemą -- steigti rašytojų memorialinius muziejus jų gyventuose namuose. Bet sukoncentravimas surinktos medžiagos vienoje vietoje, jau didžiai talkintą turą išgelbėti nuo pražūties, o dalinai, ir nuo išniekinimo. Reikia tiksliai įsivaizduoti, kad Vydūno plunksnakotis kažkur dingo užmaršty. Kad Krėvės mašinėlė nežinia kur. Kad Jurgelionio bloknatas senai užmestas tarp makulatūros popierių.

Gaila, kad literatų tarpe iki šiol neatsirado asmens, prilygstančio profesorui J. Žilevičiui. Būtu turėtų Literatūros muziejų, panašų į dabartinį Muzikologijos muziejų. Tačiau nuliūsti laikas dar neatėjęs. Skubi Lietuvių rašytojų draugijos akcija šia linkme išgelbėtų padėti.

Literatūros muziejus steigimas. Tai Lietuvių rašytojų draugijos iniciatyvinis nuoveikis, gyvenimo paženklintas neatidėliotinių projektų tarpe. (g)

• Ryšiumi su Simo Kučirkos nuteisimu, dr. K. Bobelis, Amerikos Lietuvių Tarybos pirmininkas, gegužės mėn. 28 d. telefonu susisiektis su Valstybės Departamento ir Baltųjų Rūmų atstovais, prašydamas jų intervencijos. Tai pačia įtencija pasiuntė telegramas prezidentui Nixonui ir Valstybės Sekretoriui Rogers.

• Dr. K. Bobelis, Amerikos Lietuvių Tarybos ir Pabaltiečių Jungtinio Komiteto pirmininkas, Amerikos Lietuvių ir Pabaltiečių vardu pasveikino Latvių Seimą, įvykusį gegužės 22 d. Grand Rapids, Mich.

ALT S-gos vicepirmininkas inž. V. Mažeika Sąjungos seime Philadelphiaje skaito gautus sveikinimus. Kairėje sėdi seimui ruošti komiteto pirmininkas inž. V. Gruzdis, dešinėje ALT S-gos pirmininkas T. Blinstrubas.

Rimo A. Dilbos nuotrauka

DARBINGAS ALT S-gos SEIMAS ĮVYKĘS GEGUŽĖS 29-30 D. PHILADELPHIJOJE

(Tęsinys iš Nr. 42)

ALT S-gos Seime Philadelphiaje gegužės 29 d. po S-gos pirmininko T. Blinstrubo kalbos, buvo pagerbti mirę sąjungos nariai.

"Nebe visiems Tautinės Sąjungos nariams lemta dalyvauti šiame dvylikame Sąjungos seime, sakė valdybos vicepirmininkas inž. V. Mažeika. Kai kurie Aukščiausiojo pašaukti ir iš mūsų išsiskyrė nukeliavę ten, iš kur jau nebegrižtama. Su pagarba mes minime ir minėsime juos, nes jie gyveno ir dirbo ne vien tik sau, bet savo organizacijai ir savo tautai.

Paskutinių dviejų metų laikotarpyje mirę sekančios Tautinės Sąjungos nariai:

Juozas Dauparas, Vincas Gudaitis, Jonas Povilaitis, Benediktas Butkus, Antanas Senikas, Domas Penikas, Vaclovas Alksninis, Adomas Lastauskas, Karolis Grintalis, Bronius Buinys, Juozas Česonis, Antanas Impolėnas, Jonas Gasys, Stasys Orentas, Alfa Latėnas, Sofija Šešplaukienė.

Taip pat prisimename ir visus anksčiau mirusius Sąjungos narius, jų tarpe buvusius Sąjungos pirmininką Antaną Olį, Motiejų Aukštikalnį-Colney, Sąjungos garbės narį Juozą Bačiūną ir prieš 27 metus tragiškai žuvu-

sį tautinės ideologijos filosofą-kūrėją, pirmąjį ir paskutinį Nepriklausomos Lietuvos Prezidentą Antaną Smetoną".

Susirinkimas visus mirusius pagerbė atsistojimu ir susikaupimo minutėmis.

Pasiūlius, kad kapų puošimo dieną būtų padėtas Seimo vardu vainikas prie prezidento A. Smetonos karsto mauzoliejuje Clevelande, susirinkimas vienbalsiai su manymui pritarė ir gegužės 30 d. ALT S-gos Clevelando skyriaus valdybą šią pareigą atlikti. Kitą dieną seimo dalyviams buvo pranešta, kad toks vainikas Clevelande buvo padėtas, dalyvaujant būreliui žmonių.

Po dr. J. Balio, Naujosios Vilties redaktoriaus paskaitos "Tautinė idėja lietuviškos išeivijos veikloje", prie kurios smulkiau bus dar sugrįžta kituose Dirvos numeriuose, Sąjungos vicepirmininkas inž. V. Mažeika perskaitė atsiskaitę sveikinimus seimui.

ALT S-gos seimą sveikino:

• Lietuvos Diplomatinio Šešas Stasys Lozoraitis: "Gailėdamasis, kad negaliu seime dalyvauti, nuoširdžiai sveikinu seimo dalyvius. Šia pažymėtina proga linkiu Sąjungai tolesnio pasisekimo tęsiant darbą Lietuvos nepriklausomybės atstatymo byloje ir ugdati patriotinę vienybę už-

sienio lietuvių visuomenėje".

• Amerikos Lietuvių Tarybos pirmininkas dr. K. Bobelis: "Amerikos Lietuvių Tautinė Sąjunga per daugelį savo veiklos metų yra atlikusi didelį ir reikšmingą darbą Lietuvos laisvinimo baruose. Džiaugiamės Jūsų Sąjungos iškviestu patriotiškumu ir išaugintais visuomenės veikėjais išrežusiais giliai ir sekmingą vagą lietuvių politi-

niame gyvenime ir susitvarkyme. Aiški, tautiniai stipri ir prasminga Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos pozicija kovoje su Lietuvos okupantu, įrodo Jūsų solidumą, siekiant lietuvių laisvo apsisprendimo savo gyvenimo santvarkai. Amerikos Lietuvių Tarybos vardu man yra didelė garbė pasveikinti Jūsų Sąjungą sukurtojo seimo proga, palinkėti geriausios sėkmės Jūsų užsibrėžimuose ir taip pat išreikšti padėką už Jūsų nenuilstamą remimą ir aktyvų dalyvavimą Amerikos Lietuvių Tarybos darbuose".

• Lietuvos Laisvės Komiteto pirmininkas V. Sidzikauskas: "Malonėkite perduoti sukurtojiniam ALT S-gos seimui mano ir Lietuvos Laisvės Komiteto geriausios sėkmės linkėjimus".

• Lietuvos Atstovas J. Kajeckas: "Su pasigėrėjimu seku ALT S-gos veiklą lietuvių išlaikymo ir Lietuvos laisvinimo reikalais. Džiaugiuos, kad Jūsų Sąjungoje vyrauja vieningumo ir tautinio solidarumo dvasia, kuri padeda Jūsų veiklai būti sėkminga. Linkiu ALT S-gos Seimui sėkmės ir Sąjungai nepalaužiamo ryžto praturtinti veiklą šauniais darbais, kurie prisidėtų prie Lietuvos tikrosios laisvės atgavimo priartinimo".

(Bus daugiau)

Šis bei tas

Lenkų tautinė šventė Chicagoje šį kartą galėjo mus net praeiti. Kaip paprastai, jie iškilmingai demonstravo savo pretenzijas į mūsų Vilnių (o mūsų nereagavimas -- tartum patelsina ir ugdo jų apetitus). Bet svarbiausias įvykis -- pačioje iškilnių viršūnėje, žymiesiems svečiams stebinti, iškilnių ir kruvinių mušynės... Tai tie mūsų kaimynai, kurie per šimtus metų skelbėsi esą už mus daug kultūringesni, kurie mus be paliovos vadino muzikais ir chamais, o mūsų kalbą nekdino kaip "pagonišką" ir tik tvarte prie kaulių tinkančią. Deja, pasirodė, kad jie ir už mus dar nekultūringesni. Tuščias puikybės burbulas kai kada sublišksta pačiu nepatogiausiu momentu.

• Darbininko geg. 19 vedamasis mini "Žiburius Brooklyne": mokyklų šventė, L. Fondo sveikios, naujų vertingų knygų atskleidimas. Ir ta proga L. Fondui pabrėžtas vienintelis pageidavimas, kad "atrinkdamos remtinus darbus, ypatingą paramą nukreiptų į mokyklinio bei priešmokyklinio amžiaus vaikams tinkamų knygelių organizavimą. Čia mūsų ateitis."

Šitoks pageidavimas kartas nuo karto jau pas mus girdimas ant dešimties metų. Per tą laiką mūsų kūdikiams gimė, užaugo, vedė ir -- savų vaikų susilaukė... Bet nei šviet, vadovai rimtai susidomėjo, nei L. Fondas pajuto. Kodėl? Tiesiog nesuprantama. Čia taip svarbi sritis, kad atsitiktinai ar tik retais protarpiais numetamo kyšio negana. O dabar pas mus kitoms švietimo bei kultūros sritims dėmesys nemėnka: sukuriami komitetai, šaukiami posėdžiai su ilgom svarstybom, užsukami vajai, dalinami tikstančiai dolerių, subsidijuojami kartais net abejotini arba tik ketinami rašyti veikalai, o -- skaitiniai vaikams ir jaunimui vis lieka už tvoros.

• Baigėsi mokslo metai. Mokyklėlės ruošė išleistuves su gražiomis iškilėmis, dainom, vaidinimais. Kai kur išleistas ir mokyklų spaudinys. Baigiantis teikia įvairių dovanėlių. Bet tos dovanos, nors ir ilguose aprašymuose spaudoj, nėra įvardijamos -- matyt, nežinoma rimtai ir tą dalyką tikatikiškai kas pasitaikė, kas iš šalies, gal būtų, dykai gauta. Kodėl šviet, centrai nesuplanuoja prasmingiau? Tiesa, rodos pora mokyklų, kaip spauda rašo, visus baigiančius apdovanojo gera, specialiai parinkta ir nupirktą knygą. Tai jau pagrįstas atvejis, visom mokyklom pasektinas. Tačiau ir čia, be visuotinės plano vykdant, atsitiko stambi spraga: visiems baigiančiam duota tokia pati knyga. Juk jie čia pat tarpusavy apžiūrėjo dovanas, ir jiems liks apie mūsų rašytojų siauras, menkintis vaizdas -- iš viso liks pas mus tik vienas rašytojas su vienu kūrinium. Antra, praleista proga savą rašytoją populiarinti, įvairnesnės literatūra jaunuosius tikliau sudominti, patraukti. Mokslo suolas draugus suriša, jie per vasarą ir vėliau bendrauja, sueina ir -- knygom keičiasi, išpūdžius aptaria. Vietoj vienos vienintelės knygos buvo verta atostogų laikui pagundyti bent keletu knygų (arba kiekvienam vis kitokia). Vaikų įvairūs skoniai, tegu apžiūrėti vienas kito dovanų su domesiu, tegu svarsto ir lygina, tegu sau patinkamesnę įsidėmi. O gauti visiems tą pačią, lyg valdišką uniformą -- savaime jau ir toji knyga netenka pusės vertės. Taip tad atsitinka, kai nėra iš vadovų rimtesnio plano, daroma atsitiktinai, kaip kam į galvą ateina. O čia, išleidžiant baigiančiuosius, yra gera proga dar sykį jaunųjų jautriau priartinti prie savos knygos.

• Siūdoma į lit. mokyklas įsivesti visuomenės mokslus. Labai gera mintis. Ypač jei bus mažiau teorijų, o daugiau praktinės medžiagos. Tačiau pirmesnis dalykas, t.y. pats pagrindas viskam -- įprastinti moksleivį į lietuvišką skaitymą iš viso. Pradėti tik nuo lengvutės lektūros, linksmų įvykių, gyvų nuotykių, beletristikos gabalų. Bet mes jaunimui skaitinių neturime. Ir neįpratinus į tinkamos lektūros skaitymą, nepatraukus prie lietuviškos knygos, tiesiog imti jaunųjų tempti į visuomenės mokslus, tai būtų lyg mėginti anot priežodžio -- Nuo stogo talkytis stačiai į čebatus įšokti!

Grupė dalyvių ALT S-gos seime Philadelphiaje. Pirmoje eilėje iš kairės: Sąjungos garbės nariai A. S. Trečiokas su poniu ir adv. N. Rastenis su poniu. Rimo A. Dilbos nuotrauka

ŽMONIŲ NORAI, SIENOS IR DEMONSTRACIJOS

Pergalvojant įvykius, liečiančius Šv. Kazimiero lietuvių kapines Chicagoje

Kun. Kęstutis Trimakas

Autoriaus pastaba: Straipsnyje reikiama tik mano paties asmeniniai įsitikinimai, už kuriuos tik aš esu atsakingas. Lietuvių Jėzuitų vadovybė, apie šį straipsnį pirmą kartą sužinosianti iš šių spaudos puslapių, neturėjo progos čia dėstomų minčių nei patvirtinti, nei atmesti.

Gegužės 29 d. įvykusios demonstracijos Chicagoje ir vysk. V. Brizgio bei Chicago klebonų viešas pareiškimas tuo reikalu spaudoje (žr. Drauge, V.28) naujai atkreipia mūsų dėmesį į bent 4 metus besitęsiantį skaudulį. Tie įvykiai išeina iš vietinio pobūdžio ribų ir atsistoja kaip visuotinis pavyzdys, prie ko priveda žmonių balsą kliudančios sienos Katalikų Bažnyčioje ir žmonių pastangos tas sienas griauti.

Tokių įvykių negalima išleisti iš akių, giliau jų nepergalvojus. Patirtis yra brangi. Tuo labiau, kadangi tokia skaudi. Jie moko išminties. Irlai kas jau pasimokyti. Vailanda jau ir taip vėlyva. Demonstracijų nebūtų buvę, jei būtų buvę galima susikalbėti, kaip dera Bažnyčioje, krikščionių bendruomenėje. Deja, tikrai nuostabu, kad kai kas dar jaučia reikalą pavatikaninėje Bažnyčioje imtis demonstracijų kaip priemonės pareikšti žmonių norus bažnyčiai vadovybei. Įvykiai byloja apie vieną sieną, žmonių norus..., kitą sieną... ir žmonių užsispyrimą.

PIRMOJI SIENA

Chicago yra lieuvių sostinė Amerikoje. Lietuvių daug. Visuomeninis gyvenimas judrus. Nuo seniau čia yra visa eilė lietuvių parapijų, kitokių įstaigų ir kapinės.

Ligšiolinė bažnytinė santvarka -- monarchinė: kaip popiežius Bažnyčios galva, taip vyskupas -- vyskupijos, o klebonas -- parapijos. Val-

dymo dvasia -- dogmatiška. Administracija -- centralizuota. To pasekoje -- visų katalikų, net ir mažumų, parapijų ir kapinių finansus ir patį likimą tvarko vyskupas, o su juo ir po juo -- klebonai. Kol žmonės ir jų reikalus atsižvelgia, ne taip blogai. Bet...

Prieš keletą metų Chicago arkivyskupijos kapinių administracinė vadovybė nutarė kapinėse kai ką pakeisti -- finansiniais sumetimais. Ne dėl to, kad pinigų būtų trūkė, bet kad daugiau pinigų sutelktų (ne "biznio" reikalais; juk pinigų arkivyskupijai visada reikia). Tik viena pamiršo -- žmones. Nepasistengė sužinoti, kaip į pakeitimus reaguos žmonės, kurie kapinėse yra palaidoję ar dar laidos savus. Rodos, čia žmonių nusistatymas nebuvo svarbus.

Bažnytinė santvarka, kurioje nėra palikta galimybės tikintiesiems savo pageidavimus pareikšti, ir bažnytinis (šiaip geros valios) pareigūnų be atodairus funkcionavimas, pamirštant atsižvelgti į tikinčiuosius -- štai pirmoji siena.

ŽMONIŲ NORAI IR UŽSISPYRIMAS

Na ir įvedami finansiniai sumetimais padiktuoti pakeitimai lietuvių kapinėse. Lietuviams nepatinka. Ne vienam, kitam, bet šimtams ir tūkstantams. Jų brangių asmenų laidojimas paskutinė poilsio vieta turi būti pagal jų nuotaikas. Žmonės pavieniai ima reikšti nepasitenkinimą administracijai. Nepadedą. Atsiranda žmonių, kurie nepasitenkinančius ima telkti ir organizuoti.

Nuostabu ir nenuostabu, kad organizavimo imasi ne kokia oficiali katalikų pasauliečių organizacija. Nuostabu, nes, rodos, tokiai organizacijai derėtų rūpintis tikinčiųjų reikalais. Nenuostabu, nes kažkaip suvoki, kad "organizaciniai" katalikai ramūs, taktiški, kuriems kaž-

kaip "nepatogu" šiaušti prieš Bažnyčią. Organizuoti imasi žmonės, kurie eina prie reikalo "ceremonijų". Jei būtų jų pirmuosiuose raštuose išdėstyti prašymai nedelsiant atsižvelgti, demonstracijų nebūtų buvę. Bet pirmąją sieną dar dengė antroji.

ANTROJI SIENA

Antrosios sienos faktiškų pavyzdžių daug. Suminėsiu tik du. Štai, tuo metu įvyksta Lietuvių Kunigų Vienybės Chicago skyriaus susirinkimas. Jame kalbama, kaip Vatikano II Suvažiavimas sudarė galimybes Bažnyčiai atsinaujinti, kaip atsinaujinama ir ten, ir ten, ir dar ten... Liko penkios minutės einamiems reikalams. Pirmas pasirašo balso: "Šiuo metu Chicago tikinčiųjų lietuvių didžiausias rūpestis yra Šv. Kazimiero kapinių reikalai. Mes, kaip Chicago lietuviai kunigai, turime arkivyskupą painformuoti raštu, koks yra daugelio tikinčiųjų noras kapinių reikalų".

"Revoliucija, tai revoliucija", užkerta prel. Černiauskas. "Kapinių klausimu tik mes trys te galim kalbėti". (Tuos tris sudarė jis pats, kaip vienintelis atstovavęs lietuvių parapijų klebonus arkivyskupijos visų kapinių vadovybė ir dar du klebonai - patarėjai šv. Kazimiero kapinių reikalais).

Dypukų kunigų tarpe jaučiamas pritarimas mano pasiūlymui. Du trys iš jų viešai pritaria, tačiau prel. Černiauskas ir kiti panašūs pareiškia, jog nėra reikalo apie tai nei pranešti, nei kalbėti. Susirinkimas tuoj baigiamas. Čia pat vysk. Brizgys pasikviečia mane ir kitus du-tris, užtarusius žmones, ir ima nuodugnai aiškinti, kaip tie arkivyskupijos jau padaryti pakeitimai buvo būtini ekonominiams sumetimais.

Antras pavyzdys. Man atitaisius amerikiečių katalikų spaudoj klaidinančias žinias (žr. "The

Register", 1967.XII.24 ir 1968.I.7), man telefonuoja ir tuoj aplanko vienas kunigas, arkivyskupijos kapinių administracijos pareigūnas. Iš jo kalbos matau, kaip iki to laiko klaidinama kapinių administracinė vadovybė "ne didelės nacionalistų grupės sukilimu". Patvirtinu, kad tų pakeitimų nori daug tikinčiųjų lietuvių. Man prispyrus, jis pripažįsta, kaip nesumaniai arkivyskupijos administracija elgėsi, leisdamas vienam klaidingai informuojančiam klebonui atstovauti visus lietuvius.

Taip antrąją sieną žmonių pageidavimams pareikšti buvo pastatę: 1) prel. Černiauskas vienintelis tiesioginiai "atstovavęs" lietuvių klebonus kapų administracijos centrinėje vadovybėje, bei du patarėjai - klebonai, 2) galią turėjusieji anam Chicago kunigų susirinkime atmesti pasiūlymą užtarti tikinčiuosius ir 3) teikėjai klaidinančių informacijų apie "mažą nacionalistų lietuvių grupelę".

Ir stebėtina, kad tie, kuriems pagal jų bažnytines pareigas turėjo labiausiai rūpėti tikinčiųjų tautiečių pageidavimai, daugiausia bandė numalšinti "revoliucijas" ir užstoti amerikiečių arkivyskupijos ekonominius sumetimus.

ŽMONIŲ UŽSISPYRIMAS LAIMI

Kapinių vadovybė delsi, gal taktikos sumetimais, o gal palaikoma klaidinančių informacijų. O žmonės nebuvo linkę delsti. Todėl ir suruošė demonstracijas.

Sunku pasakyti, kas galutinai paveikė kapinių administraciją patenkinanti žmonių norus: ar įsitikinimas, kad daug žmonių nori, ar pačios demonstracijos. Greičiausia -- demonstracijos. Vienaip ar kitaip, tai buvo atsiecta užsispyrusių žmonių pastangomis pralaužti sienas, pastatytas prieš žmonių pageidavimus.

Kas liečia aną viešą Vyskupo ir klebonų pareiškimą, tai nei to pareiškimo, nei demonstracijų nebūtų reikėję, jei prieš kokius 3 metus su tais pačiais parašais, kuriais dabinas dabartinis pranešimas, arkivyskupui būtų buvęs pasiųstas raštas apie faktą, kad daug lietuvių katalikų nepatenkinti ir pageidauja pakeitimų šv. Kazimiero kapinėse. Kada nebūtų buvusios antrosios sienos, nebūtų likę nei pirmosios.

Dabartiniame rašte gi tvirtinama, kad pasirašiusieji palaiko "Kardinolą ir kapinių vadovybę jų pastangose išlaikyti ir apsaugoti lietuvių katalikų tradicijas". O iš kur tos pastangos atsirado, jei ne išjudintos tų "neigaliojų" ir "neatstovaujančių" žmonių pastangomis? Faktai rodo, kad jie vis dėlto atstovavo daugelio tikinčiųjų lietuvių katalikų balsą.

AR NEATSIRANDA TREČIOJI SIENA?

Vis dėlto dar vienas dalykas kelia rūpesčio.

J. GRAUDA

Apie aukštąją tarybinę matematiką

Savaime aišku, kada atvyko Amerikon viešnagėti matematikas Vytautas Statulevičius, išsiveičiai liaudžiai buvo įdomu -- ką svečias iš Kapsuko vardo universiteto paskelbs viešumenei? Kaip aukštasis svečias sueis su išsiveičia liaudimi? Ar matematikas nešioja Pitagoro kelnes? Ar jis pramogauja, kaip su keglėmis, su Archimedo apskritimais?

Savaime aišku, išsiveičioji liaudis nesidomėjo, ką tars matematikas apie integralus, variacinę skaičiuotę, analizinę geometrijos triukus. Jeigu svečias sudirbtų ir Einšteino reliatyvybės formulę -- išsiveičioji liaudis -- nė krust! Tai jau tarybinės matematikos privilegija džiaugtis ir triumfuoti.

Išsiveičiai liaudžiai, sutapusiai su savo siaurais interesais, įdomu kas kita. Įdomu gi štai kas: ar praeis tytomis Kapsuko mokslinės pažioba pro išsiveičios matematikos lygtis? Ar nepritaikys jis tarybinės diferencinės skaičiuotės lietuviškiems integralams bei radikalams? Ar jo integralinės skaičiuotės išvestinės nenutrūko nuo lietuviškų koeficientų ir limitų?

Buvo smagu ir įdomu sugauti viešnagėn vyrą iš tarybinės matematikos pasaulio.

Susitikęs su išsiveičia liaudimi tarybinis matematikas Vytautas užėmė aiškią Archimedo pozą, su kuria antikinis matematikas sutiko romėnų barbarus:

-- Noli tangere circulos meos!

Tai reiškia: neikišk nosies į mano reikalus! Klyk, paklyk, juokėsi svečias iš išsiveičio kvailumo vadinti savo tėvynę "okupuota Lietuva".

-- Lietuva yra laisvutėlė, -- tvirtino matematikas. -- Tai jūs esate savo isikalbėjimo ir prietarų okupuoti. Tai reikia jus išlaisvinti iš jūsų patologinio politikavimo. Klyk paklykt! Jūsų vaduotojai turi jus laisvinti iš jūsų kvaištelėjimo.

Čia pakilo iš vietos vienas iš pakvaišėlių, ir sako:

-- Turime faktą: rusai priėjo prie Baltijos ir okupavo Lietuvą.

Matematikas Vytautas žinojo atkirti.

-- O kad kunigaikštis Vytautas girdė savo žirgus Juodojoje jūroje, ar jis nebuvo Rusijos okupuotas? Kodėl jūs to kunigaikščio nevadinate okupuantu? Istoriijoje nėra faktų, kad rusai kviestų Vytautą įdinėti Rusijos plotuose. Gi Lietuvos liaudies seimas deklaravo norą įsijungti į Tarybų Sąjungą. Aukštoji politika, kaip aukštoji matematika, nemėgsta diletantų. Rūpinkitės savo išsiveičiais reikalėliais. Aukštoji nacionalinė politika ne jums. Noli tangere circulos meos! (Reiškia, neikiškite nosies kur jums ne tinka!)

Matematikas apžvelgė auditoriją, ir pridūrė:

-- Pažiūrėkite į mane. Ar aš esu okupuotas? Ar aš esu pavergtas? Kur noriu, ten važiuoju. Su kuo noriu, su tuo kalbu...

Čia pakilo iš vietos vienas žmogelis, ir pasakė:

-- Pažiūriu aš į tave, Vytautėli, ir matau pro pitagorines kelnes labai jau nešvarius tarybinius apatinius...

Suėjimas suiro. Vieni kikenų, kiti kitaip muštėsi. Gal taip sakyti svečiui buvo jau ir per kieta. Kiekvienas liko su savo principu: noli tangere circulos meos!

Atkištos sienos išsūkia kartėlį tiems, prieš ką sienos pastatytos. Iš to kartumo gali iškilti kita siena. Jei trečiosios sienos dar nesusidarė, tai tikrai vis dėlto ženklai rodo, kad yra didelis pavojus. Vienas tokių ženklų -- tai naudojimas netiesos, būk tai, dalis šv. Kazimiero kapinių buvo "pavogta" mokyklai pastatyti. Tokia taktika mažina pasitikėjimą.

Užsispyrę pramušti sienas gali nebesustoti, net jei jau plyšys padarytas. Arkivyskupijos kapinių administracija

daug kur nusileido ir pasauliečių lietuvių išsileido. Ar nevertėtų daugiau bandyti išnaudoti tas galimybes?

Vienas svarbiausių Vatikano II susirinkimo nutarimų lietuvių nuoširdaus pokalbio įvedimą visuose Bažnyčios sluoksniuose. Kai kur, kai kuriose srityse toks pokalbis yra prasidėjęs. Ar po šio skaudaus pasimokymo nebūtų galima pradėti kažką panašaus ir Chicagoje šv. Kazimiero kapinių reikalų?

Kviečiame praleisti savo atostogas Pietinės New Jersey Atlanto pakraščio gražiame kurorte

OCEAN CITY

mūsų vasarnamyje. Kambariai su šiltu ir šaltu tekančiu vandeniu kainuoja tarpe \$45.00 ir \$55.00 savaitei dviem asmenim.

Atdari nuo Memorial dienos iki pirmo spalio.

EUGENIJA ir JONAS JASINSKAI
Hotel Croft Hall, 601 Atlantic Ave., Ocean City,
New Jersey 08226
Telefonai: 399-9871, Privatus 399-1221
Area Code 609

Lietuvių studentų sąjungos Detroito skyriaus studentai vieno susirinkimo metu, šiuo metu jie platiną automobilinių plakatus -- bumper stickers "Lithuania Wants Freedom". K. Sragausko nuotrauka

KŪRYBA IR MOKSLAS

DANUTĖ STANKAITYTĖS PIRMASIS REČITALIS CHICAGOJE

Danutė Stankaitytė, puikus lyrinis-dramatinis sopranas, išaugo iš vijoje. Šiuo talentu lietuviai džiaugiasi ir didžiujasi, nes ji savo dainavimo karjeros kelyje yra į mūsų kultūrinį gyvenimą įnešusi daug ir šviesių pragiedrulių ir puoselėjusi dainos meną. Danutės Stankaitytės, kaip solistės, gyvenimas yra spalvingas, veikla šakota ir atsiekimai dideli. Ji dainavo ne tik Chicago, bet visų didžiųjų lietuvių kolonijų lietuviams Amerikoje ir Kanadoje. Ji nuo pat Chicago Lietuvos Operos gimimo dienos suaugo su šiuo ryžtingu vienetu ir yra dainavusi dešimtyje Chicago Lietuvos Operos statomų operų pagrindinius vaidmenis.

Tad žinia, kad birželio mėn. 12 d. Chicago miesto centre, Orchestra Hall, ruošiamas solistės Danutės Stankaitytės pirmasis rečitalis Chicagoje, džiugina chigagiečius ir apylinkių lietuvius. Ji dainavusi svetimos kolonijose daug kartų, tačiau savo lietuvių sostinėje jos rečitalis ruošiamas pirmą kartą. Tad daugeis su smalsumu klausia, kokios apimties, kokie kūriniai ir kokių kompozitorių rečitalyje bus atlikti.

Rečitaliui artėjant, turėjo progos valandėlę pasikalbėti su šia miela, lietuvių pamilta, talentinga soliste.

-- Gal kiek pažvelkime į jūsų neolimą praeitį, prisiminkime jūsų gyvenimo pirmuosius savarankiškus žingsnius. Įdomu pažinti iš arčiau?

-- Kilme esu šiaurietė. Maža pasitraukiau į tremtį, vos pradėjus gimnazistės dienas mieloje tėvynėje. Hanau užskleidžiau gimnazijos baigimo rūpesčius. Frankfurte porą metų studijavau kalbas, literatūrą ir psichologiją. O vėliau pakėliau sparnus į užjūrį, ieškodama ramesnio gyvenimo.

-- Jau Hanau jūsų vienamžės sakydavo, kad turite labai stiprų balsą. Kas paskatino pasukti į dainos meno pasaulį?

-- Pradėjau tada dainuoti Dainavos ansamblyje. Patiko. Ansamblio dirigentas St. Sodeika pastebėjo mano balsą ir nuoširdžiai mane skatino domėtis dainavimu. Jis pradėjo lavinti ir mano balsą. Sekėsi. Pamilau dainą ir ją skyrčiau išskirtiną dėmesį. Esu dėkinga pirmajam skatintojui a.a. St. Sodeikai. Jis dalinai lėmė ir mano ateitį.

-- O po to kur teko studijas tęsti?

-- Kurį laiką mokiausi pas J. Butėną. 1949 m. atvykau į šį kraštą, apsigyvenau Chicagoje. Dainavimo studijas tęsiau pas A. Dičiūtę-Trečiokienę. Bendrąją muzikos mokslą ėjau pas A. Kučiūną ir Vl. Jakubėną. Kaip matote, mano

JURGIS JANUŠAITIS

nuoširdžiausieji mokytojai buvo lietuviai. Daug patirties igijau dainavimo studijas tesdamas

Sol. Dana Stankaitytė

Metropolitan operos sol. Bianką Saroyą.

-- Gal ką iš pirmųjų bandymų, viešų pasirodymų, pirmųjų koncertų prisimintumėte?

-- Studijuodama dainavimą, palaipsniui dalyvavdavau ir koncertuose. Pirmas mano viešas pasirodymas bene buvo Butėno studijos koncerte, Chicagoje, Lietuvių auditorijoje, drauge su V. Liorentu, J. Vazneliu, L. Stepaite ir kitais. Prisipažinsiu, liko atmintina diena.

-- Gal menate kokią turėjote koncertų ir kokiose kolonijose?

-- Vargiai besuskaitčiau kur ir kiek kartų esu davusi koncertus. Tikrai jų būtų daug. Esu koncertavusi, be Chicago, New Yorke, Detroite, Clevelande, Los An-

geles, Omaha, Bostone, Toronte ir kitur.

-- O rečitalių?

-- 1963 m. Bostone. Ir antras bus Chicagoje birželio 12 d.

-- Jūs dainavote Lietuvių Operos statomose operose. Kokios operos ypatingai buvo prie širdies?

-- Pastebėsiu, kad Lietuvių Opera mane džiugina. Joje dainavau dešimtyje operų: Rigoletto, Trubadūras, Carmen, Aida, Tosca, Gražina, Fidelio, Likimo Galia, Dana ir Requiem. 1958 m. dainavau The American Opera Co. statomoje operoje Cavalleria Rusticana Santucos vaidmenį. Visos šios operų pagrindinės partijos man buvo mielos, tačiau atmintin išibrėžė Likimo Galia, Requiem.

-- Gal ką iš didžiųjų koncertų atmintumėte?

-- Viena iš gražių koncertų menu 1969 m. įvykusį Lincol Center, New Yorke su New Yor-

(Nukelta i 6 psl.)

MINTYS APIE TEATRĄ

(Aktorės - režisierės Zitos Kevalaitytės-Visockienės paskaitos, skaitytos Lietuvių Tautinių Namų sekmadienio popietėje, 1971. IV. 25 santrauka).

Vaikams apie teatrą kalbėčiau vienaip, jauni-

Zita Kevalaitytė-Visockienė sekmadienio popietėje Lietuvių Tautinių Namų būstinėje, Chicagoje skaitė paskaitą apie teatrą.

Arvydo Grybausko nuotrauka

mui kitaip, o jums dar kitaip. Visokiu atveju, tačiau pačiam kalbėtojų turi būti aišku, "kas yra teatras?" Deja, turiu iš anksto prisipažinti -- man šis terminas ir juo apimama sąvoka šandieną yra neaiški... Kai aš buvau jauna, šį klausimą atsakyti, šią sąvoką ryškinti man nebuvo jokių kliūčių! Metų bėgyje, stebint kitus dirbančius teatrinį darbą, stebint milžinišką teatrinę techniką iki televizijos imamai, matant ir girdint didžiulias pasaulio teatro garseybes, ar tai būtų operos solistas, ar baleto šokėjas, ar mažosios scenos menininkas, manoji pažiūra į teatrą kas kart keitėsi. Todėl manieji pasisakymai bei samprotavimai čia su jumis, tėra mano požiūris į meną ir meniškas vertybes, mano asmeniškas skonis, išsivystęs per eilę metų. Ar mano skonis geras ar prastas, ar aš esu teisi ar klaidinga, tai nėra esminis reikalas. Šiandieną jūs čia esate nevienodos nuomonės apie mane, kaip menininkę. Kai aš baigsiu kalbėti, jūs, ko gero, susidarysite sau visiškai skirtingą nuomonę apie visą tai, ką aš aptarsiu.

Leiskim, kad jūs imsite ir patikėsite šiandieną viskuo, ką aš jums kalbu. Vėliau begalvodami ir besvarstydami jūs, galbūt, kai ką primsite, o kai ką atmesite iš mano tarimų. Ir tai bus visiškai natūralu. Bet šiuo momentu, čia, salėje, jeigu bent 90% tikėsite tą, ką aš kalbu, man tektų kreditas kaip kalbėtojai - menininkei, turinčiai gabumą uždegti ir įtikinti klausytojus, nors toji kalba ir nebūtų pilnutinė tiesa... Kai klausytojas trumpam momentui pajėgia priimti nesąmonę ar melą, kaip tikrovę, tas momentas, pagal mano meniškąjį supratimą, ir sudaro pagrindinį skirtumą ir esmę meniškoms vertybėms. Kas yra tas momentas ir kaip jis vadinasi, aš nežinau, bet aš jį jaučiu ir manau, kad ir kiti jį jaučia. Tas momentas nepakartojamas!

Individualiam menininkui kūrėjui šis momentas skaitomas jo talentu, kūrybine ugnimi ir kitais vardais. Bet ar visuomet kūrėjas, turėdamas kalbamąsias prielaidas, pasiekia menišką tikrovę? Nė. Ne kiekviena talentingo rašytojo knyga yra literatūrinis šedevras. O kaip būna su menininkais, kurie dirba grupėje ir priklauso nuo kitų menininkų? Kiekvienas jų gali išreikšti save tik bendram darbe, kurdami bendrą spektaklį.

Koncertas ir jame dainuoja keli solistai ir jie visi labai geri. Tačiau vienas jų kažkuo skyrėsi iš kitų, kas patraukė tavo, kaip žiūrovo, klausytojo dėmesį. Apie jį ilgiau mastai, ilgelliau

(Nukelta i 6 psl.)

OCTOPUS SOVIETICUS VIGILANTE

(SIMUI KUDIRKAI)

Sopuliu sukniumba saulės ties kruvinai raudonu randu, kuris žmonijos veidą perrėžia pusiau...

Gedėkit liūdesiu gaudžiu -- žmogus žvėries -- homunkulo sovietiško siurbiko octopus kabliais apsmaugiamas ir dobiamas, krauju kryžiuojamas

Atlanto Vigilante, ties pat Kolumbo laisvės švyturiais!

Į gėdos purvą gniužta viso pasaulio išdidusis veidas: -- Kur toji 20-to šimtmečio garbė -- žmogiškos civilizacijos viršūnė? Mėnulį -- tolimas padangių planetas jau tavo koja pėdomis atženklina, bet žmogų brolių leidi nukankinti -- gyvą dalbomis daužyti, tūkstančiais sopėjimų kapoti ir -- šaltai tylom šalia stebėti...

Jau pusė ORBIS -- octopus naguos apgniaužta; Europos vidury Berlynas skauduliu pūliuoja daugel metų -- už teisingą buitį, už gyvybės kvapą kankinys klupsčiom per kraujo klaną brenda... Deja, šviesiam dienovidį bėglys -- tartum velnio žaidime tyra vėlė, arba karališkoj medžioklėj stirna -- šūvis mirtinas tiesiog į širdį sminga... O minių didžiūnai ir tautų valdovai ikros vaišėse derybas žmonėmis -- nuplauna šampanu!

Veltui Rytuose aušros belaukia broliai -- jau pusė šimtmečio ten dūsta tautos, komunizmo kraupuliu užvožtos aklina... Ukrainai, Estai, Latviai, Vengrai Čekai, žaliųjų LIETUVA!

Ten daug grandinėmis apkaltų, nukankintų, sukapotų ir pakartų, prievarta, melu, šmeižtais nužmogintų, nežinomuos kapuos užkeiktų... Rusų Sibiras tremtinių kaulais klotas... O žmogus ten skerdžiamas sodriai -- lyg galvijena kremlinių satrapų puotai... Caro Ivano žiauriojo smogikų kirviai, Džiugašvilio sadizmu išaštrinti -- piautuvo ir kūjo kankinystės menas...

Dabar žinai, Pasauli SAPIENS, kieno kraujuotas delnas tiesia taiką -- PEACE SOVIETICA?

Pažvelk, nuo Baltijos krantų Atlantas kraujo putomis pursloja, šniokščia... -- Šiandien matėte visi siaubingą reginį, lyg Sofoklo scenoje šurpi žūtis:

Sovietiskaja Litva... Ten Kudirka Simas -- laisvės ilgesio gyva auka, dobiamas pasauliui klaidiai šaukė: -- O God!.. O help me! Help!..

Bet aplinkui stūkso žmonės -- lyg ne žmonės (Judo vardas amžiams rėžiasi kaktų)... -- Kodėl gi niekas piršto nepajudino, beginklį brolių -- laisvės šauklį globti iš Maskvos ryklių pabaisos kilpos?

-- Ar pasaulio sąžinė nesruvo siaubulių, kad -- Kaino prakeikties sau žymę nupelnei?..

Saulės vėliavą visiem kadais nešei, Amerika!

Šiandien gėdoje gniužai apnuoginta --

išdavystė Vigilanto denyje

Laisvės Statulai krauju nutaškė kaktą -- kas nuplaus?

Žmonijos akyse viešai galabytas Kudirka

kankinio balsu dar doro teismo šaukias --

per Ameriką, per apvalų pasaulį aidi

Sovietų smaugiamo lietuvio šauksmas -- HELP!

-- Prabusti veidmainiams iš savanaudžių guolio,

iš puotų su krauju raudonais tostais,

iš sandėrių, draugysčių su žmogžudžių gaujom,

kur gyvybė brolio -- tik valiutos prekė,

papiautos plekšnės neverta...

Laikrodžio rodyklė baugiai dvylikon artėja...

Jau laikas, laikas tvoti

Kremliaus Hydrai kieta kirtį --

GANA!

Raigardas (Dolorosus)

Tirs prievartinę repatriaciją į Sovietų Sąjungą

JAV Kongreso, Atst. Rūmų narys John M. Ashbrook, iš Ohio valstijos, š. m. balandžio 22 d. Atst. Rūmuose pasiūlė Rezoliuciją 399, kuria siūloma Rūmuose sudaryti komisiją ištirti JAV įstaigų įvykdytą karo belaisvių bei civilių asmenų prievartinę repatriaciją į Sovietų Sąjungą, antrojo pasaulinio karo metu ir jam pasibaigus. Rezoliucijos projektas perduotas A. Rūmų taisyklių (rules) komitetui.

Atst. Ashbrook savo kalboje plačiai palietė Simo Kudirkos išdavimo rusams įvykį ir pažymėjo esant teigiamu dalyku tai, kad šis gėdingas įvykis buvęs tiriamas įstaigų bei surašyta šimtai tyrimų, apklausinėjimų puslapių.

Ashbrook šį įvykį palygi-

no su prievartos būdu įvykdytu kelių milijonų žmonių repatriavimu, antrojo pasaulinio karo metu ir jam pasibaigus. Tai buvo vadinamas "Keehaul" veiksmas (operation). Tai buvęs tiesiog neįtikėtinas įvykis ir jei tuo metu, atstovo žodžiais, tas reikalas būtų buvęs iškeltas viešumon, kaip buvęs su Kudirkos epizodu, tai irgi būtų buvęs sulaukta atitinkamų įstaigų žygių bei reakcijos. Tačiau, nelaimė, dar ir šiandien niekas tų įvykių nėra visapusiškai iškėlęs į viešumą.

Ashbrook dar priminė, kad 1944 metais pradėdant ir dar ir 1947 metais civiliniai asmenys ir karo belaisviai buvo gražinti sovietams prieš tų žmonių valią ir išgabenti į komunistų valdomas žemes. Tų žmonių tarpe buvo rusai, ukrainiečiai, lenkai, vengrai ir Baltijos kraštų gyventojai. Jie visi nepaprastai bijojo sugrąžinimo rusams, nes tai grėsė jų gyvybei. Ne vienas jų nusižudė, nes nenorėjo susidurti su sovietų "teisingu".

JAV valst. departamentas, teigė atstovas Ashbrook, kaip ir Kudirkos atveju, buvo suvaidinęs neaiškų vaidmenį. Medžiagos apie tą vaidmenį bei apie "Keehaul" veiksmus galima rasti praėjusių ir šių metų "Congr. Record" laidose.

Vienas asmuo, Julius Epstein, dar nuo 1956 m. siekė minėtus faktus kelti viešumon, juos pristatyti JAV senatui. Šiuo gi metu, Ashbrook mano, amerikiečių visuomenė turi teisę susipažinti su "Operation Keehaul" lygiai tiek pat, kiek jai rūpėjo ir visos Simo Kudirkos įvykio aplinkybės.

Dėl to jo siūlytoje Rezoliucijoje pradžioje nurodyta, kad dėl 1944-1947 m. vykdytos prievartinės repatriacijos milijonai antikomunistų žuvo sovietų sušaudyti, pakarti ar buvo išgabenti į sovietų darbo vergų stovyklas, be to, tie veiksmas — "Keehaul operacija" negali būti pateisinti Jaltoje, 1945 m. vasario 11 d. pasirašta sutartimi karo belaisvių ir civilių asmenų pasikeitimo reikalu. Taip pat pažymėta, kad buvusioji repatriacija grubiai pažeidė Amerikos tradicijas teikti globą politiniams pabėgėliams, be to, kadangi tie įvykiai atsiliepė ir geriams dvasiniams išiams su antikomunistinėmis tautomis anapus geležinės uždangos ir kadangi dokumentai, su ta repatriacija turėję ryšio, buvo amerikiečių kilmės ir kadangi JAV prezidentas tų dokumentų jau nebelaiko visiškai slaptais, todėl ir atstovo pasiūlyta septynių asmenų komisija Atst. Rūmuose.

Tos komisijos uždavinys

— pagrindinai ištirti "Operation Keehaul" buvusias aplinkybes, ir, joms paaiškėjus, išaiškinti, kas buvo dėl tų veiksmų, vykdytų amerikiečių karinių bei civilių įstaigų Vokietijoje ir kitur, prieš 25 metus — atsakingas. (ELTA)

PITTSBURGH

PITTSBURGHIEČIAI RENGIA SI FLORIDON

Su s i vienijimo Lietuvių Amerikoje seimas įvyks ateinančių metų birželio mėnesio pabaigoje Miami Beach, Floridoje. Nors dar ištisi metai iki įvykstančio seimo, tačiau Pittsburgho kuopos, sudarančios 3-čią apskritį, turėjo delegatų suvažiavimą Lietuvių Piliečių Salėje gegužės 23-čią dieną.

Svarbiausiu darbotvarkės punktu buvo aptarimas įvykstančio SLA seimo ir suradimas tinkamiausių priemonių vykti į Miami Beach, Flo. Visų buvo pagauda, kad delegatai galėtų kartu išskirti iš bet kurios centrinės vietos. Patogiausia būtų iš Clevelando ar Pittsburgho. Delegatai iš kitų miestų galėtų atvykti į sutartą vietą ir visi ekskursiniu lėktuvu galėtų skristi į seimą. Tokio lėktuvo pasamdymui reikalingas tam tikras skaičius asmenų, nes tik tuo atveju bus galima gauti papiginta kainą. Šiuo reikalu plačiau pasisakė SLA prezidentas Povilas Dargis, pažymėdamas, kad SLA išdo globėja J. Milleriūtė, teiraujasi įvairiose lėktuvų bendrovėse, kad gautų papigintą kelionę delegatams. Šiuo reikalu dar kalbėjo ir Jonas Drasutis, Jonas Mažukna, J. Pabarčius, Viola Stany, S. Arbačiauskas, Gertruda Dargienė ir Jurgis Žilinskas.

Idomu pažymėti, kad SLA Trečias Apskritis jau per 30 metų skiria stambias sumas iš apskrities išdo apmokėjimui kelionės išlaidų į seimą tų kuopų delegatams, kurių kuopos priklausė apskričiai.

Apskritis yra laiminga tuomi, kad turi darbščią ir energingą apskrities valdybą ir parengimų komisiją, kuri įvairiais parengimais sugeba sukelti gana stambias sumas pinigų. Kalbant apie įvykusį apskrities suvažiavimą, reikia pasakyti, kad jis praėjo geroje nuotaukoje ir suvažiavusieji delegatai padarė daug naudingų nutarimų Susivienijimo gerovei. Buvo malonu šiam suvažiavime turėti SLA prezidentą Povilą P. Dargį, kuris plačiai nušvietė SLA stovį ir sykiu padarė pranešimą apie Pildomosios Tarybos planuojamus darbus.

Apskrities valdyba padarė pranešimą iš savo veiklos. Dabartinę Valdybą sudaro šie asmenys: Viola Stany-Sinkūnaitė — pirminkė, Ona Triška — vicepirm., Helena Zeikovic-Slančiauskaitė — antroji vicepirminkė, Jurgis Žilins-

MINTYS APIE TEATRĄ...

(Atkelta iš 5 psl.)

prie jo sustoji. Kodėl, nė pats nežinau... Pokoncerto ar spektaklio veikiekvienas jo žiūrovų, klausytojų pradeda spektaklį ir jojo menininkus, nelyginant duonos kepalą raikyti ir dėti antsvartiklių, lyginti menininkus tarpusavy...

Tokie menininkų vertintojai, kritikai galima suskirstyti į tris grupes. Pirmoji. Kritikai, tariamai remdamiesi logika, ima sverti, lyginti kas pas kurį menininką buvo gerai, ir kas blogai, o kas pas aną buvo geriau ar blogiau. Paprastai tokiems vertintojams išvadoje nelieta nei išskirtino menininko, nei išskirtino spektaklio, viskas supanašėja ir pasidaro lygūs... Antroji grupė, juos galima vadinti pradžios mokykla, nes dar neišmokę meną ar menininką žiūrėti, juo gėrėtis. Jiems arba viskas gerai, arba viskas blogai! Ir trečioji grupė, pati baisiausia ir pavojingiausia, tai intelektualiniai snobai. Jiems visad reikia nepaprastų dalykų, nepaprastų veiklų! Jiems nesvarbu, kad publika nesupranta, esą ne paprasti dalykai, nepaprastas menas eiliniam mirtingajam nesupranta mas! Ir jie patys nesu-

kas — protokolų raštininkas, Gertruda B. Dargienė — finansų sekretorė, Elzbieta Žilinskienė — išdininė, Albina Mačiulienė ir Anna Ott — išgo globėjos. Į parengimo komisiją įeina Mary Zdankus, A. Marmokienė, Juliana Comley-Andriulionytė, S. Arbačiauskas, A. Bulevičienė ir Jonas Drasutis. Reikia pasakyti, kad 90 nuošimčių valdyboje ir komisijose esančių yra čia Amerikoje gimusieji, tačiau jie visi yra geri patriotai ir visi gražiai lietuviškai kalba. (n)

• Dr. Steponas ir Ona Biežiai, grįždami iš ALT S-gos seimo Philadelphiaje, buvo sustoję Pittsburghe pas savo bičiulius Gertrudą ir Povilą Dargius.

Dr. S. Biežis ir Povilas P. Dargis įeina į SLA Pildomąją Tarybą, taigi jiems abiem buvo proga pasitarti SLA reikalais. Ypatingą dėmesį jie atkreipė aptarimui ir suradimui naujų būdų įrašimui naujų narių į Susivienijimą Lietuvių Amerikoje.

Kalbant apie dr. Steponą ir Oną Biežius, tenka pažymėti, kad Pittsburghas jiems yra mielas ir tuomi, kad jų dukrelė Yolanda — suster Joyce čia eilę metų gyvena, lankė šv. Pranciškaus akademiją, Duquesne Universitetą ir vasaros metu visada sugrįžta į St. Frances vienuolyną, Pittsburghe.

pranta, bet linkčioja galvomis -- gerai, kitaip!

Aš pati ir daugumas mūsųėjome, kaip vertintojai per tokių vertintojų eiles, mokinomės žiūrėti į meną visose srityse ir krovėme grūdus į savuosius meniškų supratimo aruodus. Ir dabar dar man pasitaiko, kad sėdžiu ir nesusigaudau žiūrimo spektaklio ar girdimo koncerto eiga. Bet aš jau išmokusi savo jausmais izoliuoti save nuo pašalinių įtakų. Aš pati savęs tad klausiu, kur yra toji manojo susižavėjimo ar nepasitenkinimo priežastis ar priežastys, kas jas sukėlė? Jei randu apytikrius atsakymus, tai tariausi daug laimėjusi, nes tokiu būdu manoji nuomonė ar skonis išryškėja ir nusistovi.

Šiandieną, lyginant maną sampratą su ankstesniąja, aš esu drąsesnė, gal ir arogantiškesnė, nes su manuoju žmogišku brendimu, brendo ir manasis meniškų supratimas, mano pažiūra į meną. Aš džiaugiuosi, kad aš pati išmokau sugyventi su savimi, turėti savą nuomonę ir ją gerbti. Štai dėlko, kiekvieno individo menišką skonis ir supratimas turi būti ugdomas nuo mažų dienų, kaip ir visi kiti jo pojūčiai.

Drįstu tvirtinti, jeigu mes visi būtume vienodose sąlygose auginti bei auklėti, gavę vienodą su-

pratimą apie meną, vis tiek nevienodai žvelgtume į menišką vertybę. Tiesa, galima išlavinti klausą iki tam tikro laipsnio, galima pripratinti akį prie naujų linijų ar spalvų derinio, pripratinti ausį prie keistos šių dienų muzikos, bet vis tiek kai kas iš tokių pripratintųjų išsiskirs vienas savu "kažkuo". Vėl susiduriu su tuo "kažkuo", ko nemoku aptarti. Galima apsidaryti, išimokslinti architektu, rašytoju, daktaru, menininku, bet jų tarpe išsiskirs tie, kurie turės savyje tą magiškąjį "kažką".

Bepigu konkrečių mokslų atstovams. Jiems jų doktrinų pagrindai nusakyti jau seniai. Jie turi apybraižas, taisykles, normas. Deja, ir šiandieną dar nėra tikslaus apibrėžimo, kas yra menas, kas yra teatras.

Pabaigai. Teatras yra viena meniškų apraiškų. Teatras yra tobula jungtis visų menų, darniai tarnaujanti meniškajai tikrovei ir veikianti žiūrovų emocijas, estetinius jausmus. Teatre visi menai yra lygūs. Spektaklio linija ir tikslas nustato jiems veikimo laipsnį ir gaires. Menai viens kitą papildo, jie yra viens kitam spektaklio palyda ir nei vienas jų negali būti per daug išskirtu, siekiant bendro tikslo -- menišką spektaklį.

PETKUS
LAIDOJIMO ĮSTAIGA

MARQUETTE PARK CHICAGO
2533 W. 71 St. Tel GR 6-2345-6
CICERO ILLINOIS
1410 S. 50 Ave., Tel TO 3-2108-9
TRYŠ MODERNIOS KOPLYČIOS

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI
MAŽEIK & EVANS
6845 SO. WESTERN AVE., CHICAGO, ILL.

TRYŠ MODERNIOSKOS
AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS

Mašinoms vieta
REpublic 7-8600 REpublic 7-8601

JOURNEYMEN PIPEFITTERS

We have several openings for qualified journeymen pipefitters. Must possess a journeyman card. State indentured journeymen preferred. We are a progressive company and offer you permanent employment that is challenging and interesting. Excellent wages and fringe benefits. An opportunity to live in the central part of Wisconsin.

CONTACT

EMPLOYMENT OFFICE

CONSOLIDATED PAPERS INC.

WISCONSIN RAPIDS, Wis. 54494

PHONE: (715) 422-3881

An Equal Opportunity Employer

(42-44)

Viešėdami Chicagoje aplankykite **PARAMA** MAISTO IR LIKERIŲ KRAUTUVĘ

2534 WEST 69th STREET. Telefonas: RE 7-3332

Savininkai: J. JANUŠAITIS ir J. MAŽEIK

Čia rasite didžiausią pasirinkimą vietinių ir importuotų likerų ir kitokių gėrimų, gi delikatesų skyrius stebina savo įvairumu.

Kainos žemos — Pasirinkimas didelis.

APSILANKĘ — ĮSITIKINSITE.

CLEVELANDE IR APYLINKĖSE

CLEVELANDAS NEPASIDUODA

Čiurlionio Ansambliui išvykstant gastrolių į Kolumbiją ir Venezuelą kaip tik tuo laiku, kada įvyks IV Dainų šventė, iškilo klausimas, ar Clevelando lietuviai bus iš viso atstovaujami toje šventėje. Mūsų kolonijos prestižą gelbėti ryžosi trys žmonės, tai Pr. Ambrazas, Jul. Kazėnas ir G. Karsokienė. Dėka jų energingų pastangų suorganizuotas 40 asmenų choras, kurs, palyginti per trumpą laiką pasirodė dalyvauti IV Dainų šventėje. Be to, toje šventėje dalyvaus ir muz. Alf. Mikulskio paruoštas Šv. Kazimiero lit. mokyklos mokinių choras "Aukuras". Taigi apie 80-90 dainininkų atstovaus Clevelandą dainų šventėje.

Dalis clevelandiečių choristų vyks į dainų šventę pasamdytu autobusu. Numatoma, kad autobuse bus dar vietos ir ne choristams. Išvykstame iš Nauj. parapiškos penktadienio (liepos 3 d.) naktį apie 1-2 val. Grįžti numatoma pirmadienio (liepos 5 d.) rytą apie 7-8 val. Kelionė ten ir atgal kainuos \$15.00.

Norintieji saugiai ir patogiai ir, palyginti, gana pigiai nuvažiuoti į dainų šventę, prašomi nedelsiant registruotis pas Jul. Kazėną, tel. 486-3406. (pk)

• **Vida Čyvaitė ir Aldona Kavaliūnaitė**, gerais pažymiais baigusios Villa Angela Akademiją Clevelande, gavo stipendijas, pirmoji St. John College, antroji Cleveland State University. Abi stipendininkės veiks Clevelando lietuvių jaunimo organizacijose.

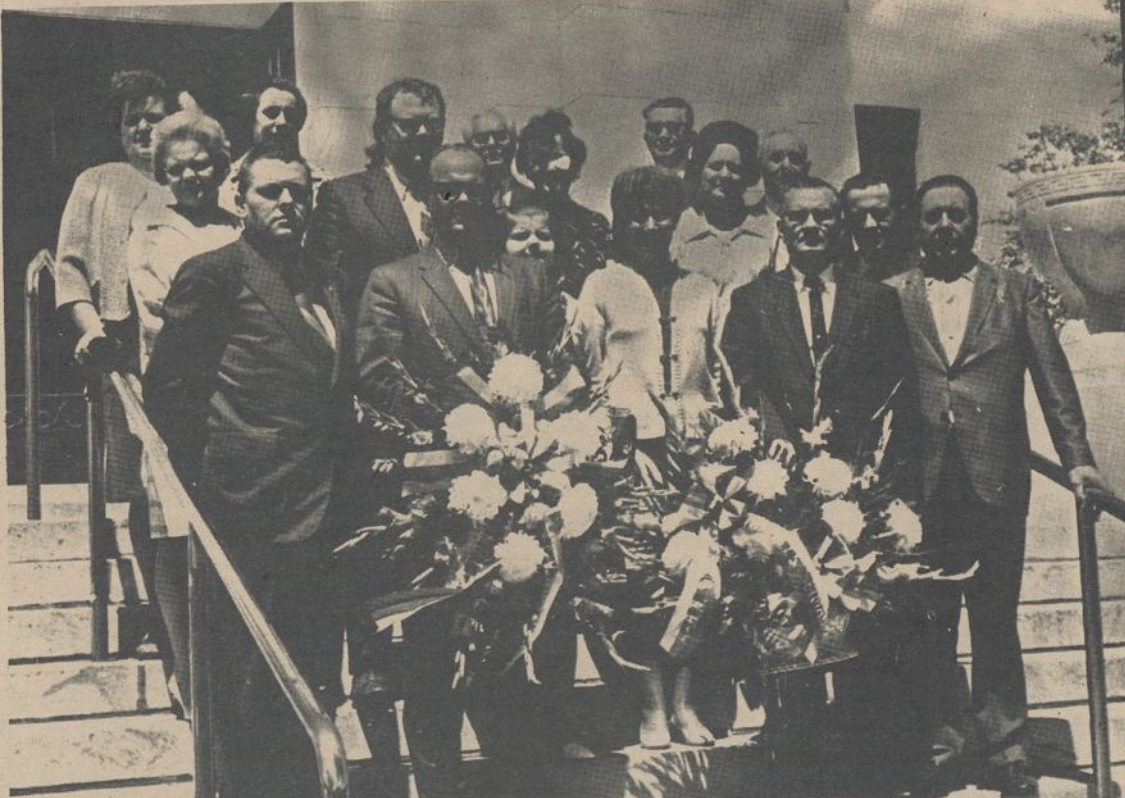
• **Tėv. Jonas Kydikas, S. J.**, Mūsų Lietuvos redaktorius, atvykęs iš Brazilijos, ir lankydamasis Clevelande, buvo užėjęs į Dirvą ir susipažino su spaustuvės darbu bei pasiėmė keletą Vilties išleistų knygų Sao Paulo lietuvių knygynui.

• **Kazys S. Karpius**, išguldęs trejetą savičių Euclid General ligoninėje dr. Vl. Ramanausko priežiūroje tikrinant sveikatą, šią savaitę išėjo iš ligoninės ir vėl pasiekiamas namuose, 17805 Lake Shore Blvd., Cleveland, Ohio 44119, tel. 481-5135.

SMAGIOS VESTUVĖS

Clevelandietis J. Bartkus sugebėjo prisivilioti sau žmonelę net iš vadinamojo Suvalkų trikampio — M. Barčauskaitę.

Sutuokė klebonas kunigas J. Angelaitis Šv. Panėlės N. P. bažnyčioje gegu-

Kapų puošimo dieną kasmet Clevelando ramovėnai aplanko buv. Lietuvos prezidento Antano Smetonos kapą Knollwood mauzoliejuje ir padeda gėlių vainiką. Šiais metais su ramovėnais iškilmėse dalyvavo ir grupė ALT S-gos Clevelando skyriaus narių, kurie Philadelphiaje vykstančio ALT S-gos seimo įgaliojimai padėjo vainiką seimo vardu. Nuotraukoje grupė clevelandiečių prie mauzoliejaus su gėlių vainikais.

Knollwood mauzoliejuje Clevelande prie Lietuvos prezidento Antano Smetonos kapo, ALT S-gos Clevelando skyriaus išd. Vytautas Stuoģis, ALT S-gos seimo Philadelphiaje įgaliojimai, deda seimo vardu gėlių vainiką. Toliau stovi skyriaus parengimų vadovas Stasys Lukoševičius ir dešinėje Ramovės Clevelando skyr. pirmininkas Vladas Knistautas, padėjęs kitą vainiką ramovėnų vardu.

V. Bacevičiaus nuotrauka

• **Apdraudos reikalais geriausius patarnavimus gausite kreipdamiesi į Z. Obelenį tel. 531-2211.**

žės 29 d. Tiek ten, tiek pokylyje jaunuosius rūpestingai globojo inž. M. Balys su šeima. Puošnią palydą sudarė 4 jaunutės porėlės su R. Balytė ir G. Aru priėmė.

Vakare tos pačios parapijos salėje linksmai puotavo per 50 svečių, kurių tarpe dalyvavo ir atvykęs su šeima iš Kanados jaunojo brolio, buvus nepriklausomoje Lietuvoje pulk. inž. T. Bartkus.

Nuotaiką puikiai praskraidino solistas J. Kazėnas. Blikstelėjo skoningais samojais, šmaikščiai prajuokino ir santūriai sudomino. Po iškilingų "ilgiausių metų" ir šampano kunkuliavimo, išgirdome retą kūrinių — K. Žižiūno — šventę — duetą, V. Jurgelio ir J. Kazėno patyriai atlikta. Trumpos apeigos, gausios dainos ir šokiai išivyravo ir sujungė visus nuoširdžiais ryšiais.

Sveikintinas pavyzdys — išvengta "sausų" prakalbų.

Vladas Braziulis

PADEKA

Reiškiu nuoširdžiausią padėką p.p. Vytautui Biliūnui, Maineliams, Mikulskiams, Knistautams, Sagiams, Barzdukams, Lenkauskams, Maželiams, Vladiui Plečkaičiui, Mačiams, Kudukiams, Tautinių Šokių Ansambliui GRANDINĖLĖ, Lietuvių Tautinio Meno Ansambliui ČIURLIONIS dalyviams, valdybai, solistams ir rėmėjams, Zylei senj. ir junr., Stempužiams, Garlai, dienraščio Draugas korespondentui ir visiems kitiems, kurių per skubotumą net pavardžių nebeprisimenu už taip rūpestingą manęs globojimą, vašes bei dovanėles mano lankymosi proga Clevelande, galutinai aptariant ČIURLIONIO ANSAMBLIO atvykimą Venezuelon.

Ta pačia proga nemažesnė padėka priklauso ir mano mielam prieteliui, Venezuelos LB išdininkui p. Henriui Gavorskiui bei jo atžalynui už malonias keliones aeroportan ir atgal išskrendant ir grįžtant iš JAV.

Inž. Vladas Venckus Venezuelos LB Centro Valdybos Pirmininkas

RELIGINĖS APEIGOS LIETUVIŠKAI

Š.m. gegužės mėn. 16 dieną Clevelando kolonijoje įvyko reikšminga šventė: pirmą kartą Clevelando istorijoje Pirmoji Komunija ir Sutvirtinimo Sakramentas buvo suteikti lietuvių vyskupo lietuvių kalba, Vysk. Valančiaus Lituanistinės Mokyklos vadovybės ir Tėvų komiteto iniciatyva, tarpininkaujant Šv. Jurgio parapijos klebonui kun. B. Ivanauskui, J.E. Vyskupui Vincentas Brizgys, asistuojamas klebono Ivanausko ir kun. Kęstutis Žemaičio, iškilingų pamaldų metu, trisdešimčiai lietuvių jaunuolių suteikė Sutvirtinimo Sakramentą ir trims vaikučiams Pirmąją Komuniją. Muz. Ambrazo vadovaujamas choras išpildė apeigas lydėdami gerai paruoštomis lietuviškomis giesmėmis bei p. Kazėnienės subtiliu solo.

Jaunimą Sutvirtinimo Sakramentui paruošė Nepaliaujamos

• **The Cleveland Dealer** sekma dieniame priede Sunday, birželio 6 d. tilpo Peter Duff septynių puslapių reportažas "The Vigilant Incident", smulkmeniškai nupasakojęs Simo Kudirkos tragediją.

• **Clevelando Arenoje** ši ketvirtadienį, birželio 10 d., 8 val. vak. Pedro Martinez organizuoja įdomias imtynes tarp Dick "Buldog" Brower, Johnny Powers, Waldo von Erich ir "Crusher" Verdue. Be to bus imtininkai Mitsuo Arakawa, Yashina Sato, Mighty Igor ir Domenic Denucci.

Bilietai nuo 4 iki 2 dol. parduodami tik Arenos kasoje, 3717 Euclid Ave.

Visais gyvenybėmis, sveikatos bei pensijų draudimo, o taip pat ir akcijų-investavimo (mutual funds) reikalais kreipkitės į V. Giedraitį, tel. 944-6835.

HELP WANTED MALE

SIUVEJAS

nepilnam laikui (vakarais)

LAIKRODININKAS pilnam laikui

Kreiptis asmeniškai nuo antradienio iki penktadienio pas Jack Stern.

SEARS, ROEBUCK & CO.

Great Lakes Mall
7875 Johnny Cake Ridge Rd.
Mentor, Ohio

(42-43)

Pagalbos parapijos mokytoja Selė Konrada ir Amanda Mulio-lienė, kurios pastangomis buvo išvestas ir multiplikuotas lietuviškas katekizmo tekstas, Vysk. Valančiaus mokyklos mokinius paruošė mokyklos vedėjas Pr. Joga.

Po pamaldų Šv. Jurgio parapijos salėje Vysk. Valančiaus Tėvų Komiteto pastangomis buvo surengti iškilingi pusryčiai, kuriuose dalyvavo jaunieji šventės kaltininkai su garbingais svečiais, savo tėveliais bei šiaip suinteresuotais mūsų visuomenės nariais. Pirm. Paltūni pasveikinus susirinkusius maldą sukalbėjo Vysk. Brizgys. Pasiūsius, žodį tarė mokyklos vedėjas Pr. Joga. Tėvų vardu sveičia ir susirinkusius pasveikino Džiugas Staniškis, Kun. Ivanauskas savo trumpoje, bet nuotaikingoje kalboje pasveikino tėvų iniciatyvą, užgyrė darbą ir pabrėžė pačios šventės svarbą dviem atžvilgiais: ir religiniu, ir tautiniu.

Galutinis žodis priklausė vysk. Brizgiui, kuris, pasveikinęs šventės dalyvius ir rengėjus, pasidalino savo išpildžiais, rūpesčiais bei religinės šalpos problemomis. Tačiau pabrėždamas, kad sakramentų priėmimo svarba neturėtų priklausyti nuo vienos ar kitos kalbos žinojimo, kiek nuvylė iniciatorius ir liudininkus tėvus, tuo labiau, kad tai žodžių klausėsi ir patys vaikai, kuriems buvo primygtinai aiškinama religinės praktikos svarba gimtąja kalba.

Jei per visą mūsų literatūros ir tautinio atgimimo istoriją neatskiriamai pynėsi tautinis ir religinis elementai, tai čia, auginant jauną kartą ne savo žemėje, tėvų pastangos tęsti lietu-

viškosios katalikybės idėją turėtų būti šilčiau sutinkama mūsų dvasiškios sluoksniuose, kurie kadaise atliko nemažą vaidmenį mūsų tautos prisikėlime ir jos laisvės žydėjime. Maironis, Vaižgantas dainavo savo tautai meilę tiek "Jaunosios Lietuvos" tiek "Marija, Marija" tiek Pragiedrulių idealizmu. Čia Leonardo Andriekaus gilus filosofinis nusiteikęs lietuvis kalba į mus visa savo lietuviškos dvasios gelme. Ir čia lietuvi motina, tęsdama savo tautos likimo uždėtą moralinę pareigą -- pareigą supažinti lietuviškai "kalė" vaikams amerikietiškoje mokykloje seniai išmoktas tikėjimo tiesas. Mokyklų vadovybė, tėvai ir mokytojai su dideliu pasišventimu dėjo visas patangas, kad toji šventė taptų istoriniu, nepamirštamu įvykiu jauno lietuvi dvasioje. Jaunimo Žygio Komitetas, paruošęs šventės dalyviams kuklias simbolines dovanas -- tautiniai religiniai motyvai dail. A. Mulioolio nupieštas ir paties vyskupo pasirašytas pažymėjimus, šį įvykį lyg ir apvainikavo oficialiu dokumentu gimtoje kalboje. Jaunos mergaitės, ceremonijų metu sujaukintais veidais besistinančios prie vyskupo, pasidabinusios tautiniai drabužiais, tarsi sakyte sakė visiems, kurie turėjo laimės toje šventėje dalyvauti, kad jų šeimose dar gyva visapusiškas gili lietuviškos idėja, kuri konkrečiai pritaikoma ir įgyvendinama visuose gyvenimo aspektuose. Į tą jaunimą turime žiūrėti su džiaugsmu ir viltimi, kad tik per jį išliks gyva lietuviška giesmė, tik per jį lietuviškos maldos tekstai nesudulės archeologiniuose archyvuose.

A.M.

SUPERIOR SAVINGS

AND LOAN ASSOCIATION

MOKA AUKŠTAS PALŪKANAS UŽ PADĖTUS INDELIUS.

Už paprastus indėlius moka **5%**

Visiems indėliams valdžios apdrauda pakelta iki \$20,000.00.

Teiraukitės bet kuriame SUPERIOR SAVINGS skyriuje dėl taupymo sąlygų ir žums bus paaiškinta, kokį taupymo būdą pasirinkti, kad gavus didžiausias palūkanas.

SUPERIOR SAVINGS skyriai:

798 EAST 185th STREET
Telephone 481-8552

6712 SUPERIOR AVENUE
Telephone 431-2497

13515 EUCLID AVENUE
At Superior — (Near Rapid)
Telephone 681-8100

DELLA E. JAKUBS & SON LAIDOJIMO ĮSTAIGA

Vėsinamas oras Jūsų patogumui

Della E. Jakubs & William J. Jakubs

Licensijuoti laidotuvių direktoriai ir balsamuotojai 35 metai simpatingo ir rimto patarnavimo

6621 Edna Avenue
361-1763

936 East 185th Street
531-7770

Saugus ir pelningas santaupų investavimas į nekilnojamąjį turtą

Jūs gaunate Kalifornijos valstybės įstaigose įregistruotą nuosavybės lakštą, be Jūsų sutikimo ar su Jumis neatsiskaiciūs niekam neperleidžiamą. Dėl smulkesnių informacijų kreipkitės į mus, lietuvių įkurtą ir vadovaujamą investavimo Bendrovę

RŪTA Inc., 3602 Santa Monica Blvd.
Santa Monica, Calif. 90404
Tel.: (213) 828-7525

Clevelande susituokė M. Barčauskaitė ir J. Bartkus, tarp pamergių, pabrolių ir artimųjų. J. Carlos nuotrauka

Programoje

DR. JUOZO KAZICKO žodis.

Koncertas:

Sol. VACLOVAS VERIKAITIS.

Hamiltono Mergaičių Choras "Aidas".
Diriguoja Vaclovas Verikaitis,
akompanuoja Hamiltono Mergaičių
Choro pianistė M. Klevaitė.

Š. m. birželio mėn. 13 d., sekmadienį, 2:30 val. popiet, JAUNIMO CENTRE įvyks 1941 METŲ LIETUVIŲ TAUTOS SUKILIMO 30 METŲ SUKAKTIES MINĖJIMAS-KONCERTAS

Auka \$4.00; jaunimui \$2.00.

Kvietimai gaunami: Marginiuose, 2511 W. 69 St.; Prano Rumšos krautuvė, 4359 So. Maplewood Ave.; Broniaus Siliūno krautuvė, 4620 So. Fairfield Ave.; M. Bičiūnienės valgykloje Healthy Food, 3236 So. Halsted; Bruno Maciansko krautuvė, 3341 So. Lituania Ave.; Liudos Grauzdienės krautuvė, 1439 So. 49 Ave., Cicero ir prie įėjimo.

Visi kviečiami dalyvauti.

Rengia Chicagos Lietuvių Fronto Bičiulių Sambūris

DIRVA

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

LIETUVIAI!

Prieš 30 metų birželyje lietuvių tautą nusiaubė pirmoji masinė ištremimų banga, sovietinio okupanto įvykdyta. Po keletos dienų, tik išliepsnojus vokiečių — rusų karui, lietuviai gerai organizuotu sukilimu ir Laikinosios Vyriausybės sudarymu įrodė visam pasauliui, kad Lietuvos nepriklausomybė yra visos lietuvių tautos nepakeičiamas siekimas. Naujam okupantui Laikinosios Vyriausybės veiklą užslopinus, laisvės kovos priekyje stėjo Vyriausias Lietuvos Išlaisvinimo Komitetas, ir jis iki šiol šiai kovai vadovauja.

Kiekvieno lietuvių ar organizacijos tauta Lietuvos laisvinimo baruose yra svarbi ir reikalinga. Tačiau VLIKas užima ypatingą padėtį ir atlieka daugybę išskirtinių labai konkrečių uždavinių. Greta plačiašakių informacijos darbų (radijo programos Lietuvai, Eltos biuletiniai septyniomis kalbomis, įvairūs kiti leidiniai), Vlikui tenka labai svarbus laisvinimo darbo derinimo ir santykių su svetimomis institucijomis bei įstaigomis palaikymo uždavinys, kelionės tolimus kraštus ir t.t.

Vliko darbus lietuviai iki šiol uoliai remia asmeniškai ir per organizacijas. Tautos Fondas yra Vliko lėšų telkėjas ir saugotojas. Visuomenė yra gerai žinoma, kokiu taupumu Vlikas ir Tautos Fondas naudoja jos įnašus ir aukas. Tačiau Vliko darbams plintant, jų sėkmingam įvykdymui reikia daugiau ir lėšų. Brazilinkų bylos gynimas dar pareikalaus jų nemažai. TEBUSIS BIRŽELIS BRAZINKŲ GELBĖJIMO MĖNUO.

Šiais metais birželio mėnesyje Tautos Fondas vykdo plataus masto lėšų talkinimo vėjų. Prisimindami heroiškas 1941 metų sukilėlių ir 1944-1952 metų partizanų gyvybės ir kraujo aukas, mes negalime nurimti

kol Lietuva vėl numes okupanto jungą. Visiems prienamas įsijungimo į Lietuvos laisvinimo tatką kelias yra auka Tautos Fondui.

Auka Tautos Fondui yra prasmingas birželio sukilimo herojų atminimo pagerbimas, nes ji įgalina Vliką tęsti jų pradėtą Lietuvos laisvės darbą.

Ačiū visiems Vliko darbus remiantiems!

Vyriausias Lietuvos
Išlaisvinimo Komitetas

TAUTOS FONDAS
64-14 56th Road
Maspeth, N. Y. 11378

• Radio Liberty Komiteto pirmininkas Howland H. Sargeant dėkoja dr. K. Bobeliui už Pabaltiečių vardu nusiųstą memorandumą ir laiške aiškinasi iškeltais faktais.

• David Lawrence, U. S. News and World Report žurnalo redaktorius, parašė dr. K. Bobeliui asmenišką laišką, kuriame informuoja bei išdėsto daug naujų faktų sąsąjyje su anksčiau išspausdintu mums palankiu vedamuoju "Self Determination of Peoples?"

• Dr. Stepono ir Onos Biežių dukterė seselė Joyce-Yolanda gavo JAV vyriausybės stipendiją žemės planetos sudėčiai tirti studijoms. Magistro laipsnį ji įsigijo 1958 m. ir paskutiniu metu vadovavo lietuviškam mokslo židiniui Kearny, N. J., ir toliau tęsdama studijas.

DAINŲ ŠVENTĖS RENGĖJAI PAS GUBERNATORIŲ

Gegužės 17 d. Illinojaus gub. Richard B. Ogilvie priėmė JAV ir Kanados Lietuvių Bendruomenių IV Dainų šventės delegaciją vadovaujama vykd. kom. pirm. dr. Gedimino Baluko.

Delegacija buvo šiltai sutikta. Gubernatorius pasidžiaugė lietuvių iniciatyva

Dainų šventės vykdomojo komiteto nariai su Illinois Gub. Richard B. Ogilvie. Iš kairės: plk. Antanas Reklaitis, vykd. kom. sekretorius, gub. Ogilvie, dr. Gediminas Balukas, vykd. komp. pirm. ir Petras Armonas, muzikinės komisijos pirm.

populiarinti savo kultūrą Amerikoje, palinkėjo Dainų šventei gero pasisekimo ir pasirašė Dainų šventės deklaraciją.

Pirm. dr. Balukas padėjo gubernatoriui už palankumą lietuviams ir pakvietė dalyvauti Dainų šventėje liepos 4 d. Chicagoje.

Ta proga delegacija įteikė gubernatoriui Lietuvių Fondo medalį su trijų Nepriklausomos Lietuvos prezidentų atvaizdais. Medalis sudomino gubernatorių ir suteikė jam progą nors trumpai pasiteirauti apie Lietuvos praeitį ir apie jos dabartinius vargus.

NEW YORK

NAUJA VALDYBA

Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos New Yorke pirmasis skyrius savo visuotiniame susirinkime gegužės 14 d. išrinko naują valdybą. Ją sudaro: Al. Koncė pirmininkas, dr. Br. Nemickas vicepirmininkas, Edv. Leleiva sekretorius, Ant. Jurgėla išdininkas. J. Maurukas visuomenės reikalams ir Ant. Diržys kultūros ir spaudos reikalams.

Pirmininko adresas 89-01 80 St., Woodhaven, N. Y. Tel. 296-7322.

Nuo šio vieneto įsisteigimo sukako jau 20 metų. Per tą laiką atlikta nemaža visuomeninio darbo. Iš jų visų labiausiai yra nepamirštinai tai du išleistų rašto darbų: Prano Narvydo GIMTINIS TAKAIS (1968) ir Alg. Budreckio SOVIET OCCUPATION and ANEXATION of the REPUBLIC OF LITHUANIA (1968).

Sąjungos seime, gegužės 29-30 dienomis Philadelphiaje iš skyriaus dalyvavo 5 delegatai.

• Lietuvos Atgimo Sąjūdžio New Yorko skyriaus ruošiamame viešame Baisiojo Birželio minėjime, kuris įvyks birželio 12 d., 7 val. vakare, kalbės Vilus Bražėnas tema: "Simo Kudirkos testamentas". Minėjimas įvyks Christ Congregation Church salėje, kampas 85 Rd. ir 91 St., Woodhaven, N. Y.

Minėjimo programą praves dailiojo žodžio menininkė Irena Veblaitienė.

• Lietuvos Generalinis Konsulas Anicetas Simutis, L.A.S. New Yorko skyriaus ruošiamame Baisiojo Birž-

lio minėjime atidengs naujausia dailininko Jurgio Juodžio paveikslą "Laisvės Aušra" — vaizduojantį Simo Kudirkos tragediją.

FLORIDA

ATSVENTĖ 80 METŲ SUKAKTĮ

A.M. Augūnas

Lake Worth Floridoje gražiai veikiančio Lietuvių Klubu, kuriame šiuo metu įsirašiusių yra virš pusimtis narių, pirmininkas A. M. Augūnas, gegužės mėnesį atšventė 80 metų gimtadienį. Ta proga, jam nežinant, buvo suruoštas pagerbimas, kuriame dalyvavo, gimines, klubo nariai ir suvažiavusieji atostogautojai. Pobūvyje prisiminta jo lietuviška veikla, ir šiuo metu pastangos įkurti Lake Worth lietuvišką koloniją. Palinkėta daug metų būti stipriam ir su tokia pat energija vadovauti klubui. (p)

OMAHA

LIETUVIAI GARSEJA

Omahos lietuviai savo organizuotumu ir meniniu pajėgumu amerikiečių nuomone yra pati tvirčiausia ir samoningiausia tautinė grupė Omahoje. Remiantis kai kuriais privačiais pasikalbėjimais yra džiugu pranešti, kad tokio aukšto įvertinimo laipsnis čia yra suteikiamas ir visiems Amerikos lietuviams, ir ypač po įvykių liėčančių Brazilinkus, Kudirką ir Simokaitį.

Atrodo, kai tokiai nuomonei susidaryti daug padėjo Amerikos lietuvių veiksmų gavėse, o taip ir kita akcija. Omahoje keli lietuviai puikiai pasireiškė ir vietinėje spaudoje begindami Brazilinkų, Kudirkos ir Simokaičio reikalus. Rašiusieji susilaukė didelio dėmesio iš skaitytojų, o taip pat aukšto įvertinimo iš Omaha-World Herald redakcijos. Laikraštis tapo tikru lietuvių draugu. Teko patirti, kad laikraščio redakcija gavusi bet kokią lietuvių reikavimą į dienos reikalus, visuomet džiaugiasi jo plačiu reikalo supratimu ir erudicija, o tokiam laišku visad duoda pirmumą. Redaktoriai, pasirodo, išmoko ir lietuvių pavardes atpažinti!

Esant tokiai gerai padėčiai, lietuviai Omahoje laukiami svečiai visur. Štai, kad ir So. Omahos Industrijo parko atidaryme, kuris įvyks birželio 12 d. jau yra pakviestas choras "Rambynas" ir skautų-čių tautinių šokėjų grupė (vad. L. Antanėlienė ir G. Reikevičienė). Atidarymo iškilnėse dalyvaus Nebraskos gubernatoriaus, senatorių, kongreso narių ir visa eilė aukštųjų svečių.

Besirengdamas dainų šventei choras "Rambynas" Omahos lietuviams birželio 19 d. šv. Antano parapijos salėje rengia koncertą — margvakarį. Šalia choro dar pasirodys solistai ir trio. Koncerto pajamos padengs choro kelionės Chicagon išlaidas.

Šalia įvairių viešai matomų ir girdimų įvykių lietuvių tarpe, esama ir asmeninių laimėjimų, kurie vienu ar kitu atveju sukelia taip pat nemažą pasitenkinimą mūsų neperdidelio būrelio tarpe. Beveik kiekvienais metais susilaukiami vis didesnio skaičiaus lietuvių ir universitetus baigusiųjų tarpe. Šiais metais Nebraskos universitetą baigė du "kietųjų" mokslų atstovai.

Vienas iš jų architektas Vytautas J. Sederavičius, o antras — civ. inž. Vytenis Bukšnys. V. J. Sederavičius šiuo metu dirba Omahos miesto planavimo įstaigoje ir kartu ruošiasi master laipsniui. Studijų pagilimo reikalais šią vasarą išvyksta į Europą. V. Bukšnys studijų metu taip pat lankė ir karo aviacijos rezervu karininkų kursą ir

AUKOS DIRVAI

Atnaujindami prenumeratą ir kitomis progomis aukojo šie Dirvos skaitytojai:

J. Saladžius, Rochester ... 2,00
V. Kiamė, Easton ... 2,00
J. Mischik, N. Miami ... 2,00
V. Karalius, Baltimore ... 2,00
A. Dikinis, Chicago ... 2,00
V. Urbanas, Detroit ... 2,00
V. Mažeika, Chicago ... 2,00
T. Repčys, Hamilton ... 1,00
B. Aras, Silver Spring ... 2,00
X.Y., Lake Hiawatha ... 1,00
J. Miglinas, Chicago ... 2,00
J. Burkus, Woodhaven ... 10,00
A. Markevičius, Chicago ... 2,00
A. Petrauskas, Dearborn ... 2,00
A. Vakselis, Richmond Hill ... 2,00
D. Kalėda, Gary ... 3,00
K. Puodžiūnas, Rochester ... 4,00
M. Aukštuolis, Cleveland ... 2,00
P. Bakūnas, Baltimore ... 2,00
A. Urban, Millersburg ... 10,00
A. Meilus, Parma ... 2,00
M. Katliškis, Lemont ... 2,00
J. Naras, Philadelphia ... 2,00
K. Nausėdas, Venezuela ... 10,00
R. Premeneckas, Westlake ... 10,00
A. Matusevičius, Plymouth ... 2,00
J. Valiūšaitis, Stamford ... 2,00
A. Kašuba, Chicago ... 2,00
J. Veselka, Evergreen Pk. ... 2,00
ALTS Los Angeles Sk. ... 15,00
J. Bieliūnas, Maracay ... 7,00
P. Damijonaitis, Cranford ... 3,00
V. Šarka, Detroit ... 2,00
L. Žitkevičius, Brooklyn ... 2,00
P. Vileišis, Waterbury ... 10,00
Neringos Tuntas
Clevelande ... 20,00
J. Čibiras, Dayton ... 2,00
A. Gilydis, Detroit ... 2,00
I. Kaunelis, Detroit ... 2,00
A. Vaikšnora, Cleveland ... 5,00
J. Babrys, Washington ... 2,00
A. Petrauskis, Rocky River ... 2,00
J. Švoba, Madison Hts. ... 2,00
S. Šmaižys, Chicago ... 2,00
J. Paršeliūnas, Brampton ... 5,00
A. Urnavičius, Toronto ... 2,00
S. Staras, Worcester ... 2,00
S. Kuzmickas, Chicago ... 2,00
V. Gruzdys, Euclid ... 5,00
V. Abraitis, Fords ... 7,00

Visiems aukotojams Dirva nuoširdžiai dėkoja.

gavo j. leitenanto laipsnį. Šiomis dienomis išvyksta į San Antonio, Texas atlikti karinės tarnybos. Tarnybos metu tikisi siekti master laipsnio. Abu jauni vyrai dalyvavo ir lietuviškoje veikloje. Gaila tik, kad visi mokslus baigusieji pakelia sparnus tolyn ir labai retais atvejais bepaliečia Omahoje. Jau dabar nuogastaujama, kad po 10-15 metų Omahoje bepaliks tik seneliai. Tačiau bent dabar — seneliai kartais padaro didesnius darbus, negu besimokinę jaunuoliai!

Omahos lietuviai dar tik, kad jų darbai ir pavardės dar ilgokai girdės lietuviškuose baruose! V.Š.

• Automobilio nelaimėje gegužės 28 d. Los Angeles, Calif. žuvo du lietuviai jaunuoliai Jonas Domkus ir Raimondas Pažera, o Vytautas Vilimas sunkiai sužeistas. Visi trys jaunuoliai buvo tautinių šokių grupės nariai ir dalyvavo akcijoje už Simą Kudirką ir Simokaičius.

• Leipceje tarptautinėje fotografijos parodoje, kurioje dalyvavo 126 kraštai atsuntę 35,000 nuotraukų, bet parodos vertinimo komisija atrinko tik 554 autorius su 1090 nuotraukomis. Iš Lietuvos dalyvavo 12 fotografų. Du iš jų M. Baranuskas ir A. Suktus buvo apdovanoti parodos aukso medaliais.

LIETUVOS ATGIMIMO SĄJŪDŽIO NEW YORKO SKYRIAUS RENGIAMAS

BAISIOJO BIRŽELIO MINĖJIMAS

įvyks birželio 12 d.,

šeštadienį, 7 val. vakaro,

Christ Congregation Church salėje,
kampas 85 Rd. ir 91 St., Woodhaven, N. Y.

Programoje:

Dailininko JURGIO JUODŽIO paveikslą "LAISVĖS AUKA" atidengimas. Paveikslą atidengs Lietuvos Generalinis Konsulas ANICETAS SIMUTIS.

Tema: "SIMO KUDIRKOS TESTAMENTAS" kalbės VILUS BRAŽĖNAS.

Programa praves IRENA VEBLAITIENĖ. Salė bus išpuošta Laisvės Kovų paveikslais tapytais dail. J. JUODŽIO.

Po minėjimo vaišės.

Rengėjai kviečia patriotinę visuomenę gausiai dalyvauti.

Prie įėjimo — auka išlaidoms padengti.